72 yazko

BÜTÜN ŞİİRLERİ 1

TUFANDAN ÖNCE/BOZKIRDA BİR ATLI
AÇ GÜNEŞ/HURİ İLE SÜLEYMAN

NECATİ CUMALI

Şiir

yazko

NECATİ CUMALI
BÜTÜN ŞİİRLERİ 1



NECATİ CUMALI
BÜTÜN ŞİİRLERİ 1

YAZKO
Türkocağı Cad. No: 17-19
Cağaloğlu — İstanbul
522 78 45

Yazarın ötekl kitapları:

Aç Güneş (Şiir)
Bozkırda Bir Atlı (Şiir)
Yarasın Beyler (Şiir)
Susuz Yaz (Öyküler)
Ay Büyürken Uyuyamam (Öyküler)
Aylı Bıçak (Öyküler)
Revizyonist (Öyküler)
Yakubun Koyunları (Öyküler)
Zeliş (Roman)
Acı Tütün (Roman)
Yağmurlar ve Topraklar (Roman)
Senin İçin Ey Demokrasi (Denemeler)
Makedonya 1900 (Öyküler)
Aşk da Gezer (Roman)
Yalnız Kadın (Öyküler)
Kente İnen Kaplanlar (Öyküler)
Yaralı Geyik (Oyun)
Bütün Oyunları I (Mine, Dün Neredeydiniz, Vur Emri)
Bütün Oyunları II (Nalınlar, Yürüyen Geceyi Dinle, Yeni Çıkan Şarkılar)

Bu kitap Ağaoğlu Yayınevi Tesislerinde
dizildi, basıldı, ciltlendi 527 73 37
Kapak: Kezban Arca (Batıbeki)
İstanbul 1983

BÜTÜN ŞiiRLERi 1

TUFANDAN ÖNCE
BOZKIRDA BİR ATLI
AÇ GÜNEŞ
HURİ İLE SÜLEYMAN

NECATİ CUMALI

yazko

Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim
Kooperatifi

TUFANDAN ÖNCE

1983

TUFANDAN ÖNCE

TUFANDAN ÖNCE

Sabah gazeteleriyle çalıyorlar kapımızı
Radyo ile TV ile giriyorlar odalarımıza
Sokağa çıksak rahat bir merhaba
dediğimiz yok birbirimize
Eve girsek karı koca çoluk çocuk
Karşılıklı ne dediğimizi duyamıyoruz
Önümüzde ardımızda karaltılar gölgeler
Kulaklarımızda sesleri gürültüleri

Hanidir ses hızını aştılar
Dünyanın dört bir ucundan çıkıyor yola
Üstümüze üstümüze geliyor
Buluyor bizi yerleşiyorlar
Beyinlerimizin iç pazaryerleri
Baş yastıklarımızın altı hanları otelleri
Not defterlerimizin yapraklarına uzanmışlar
Sayfayı çevirsek kalkıp doğruluyorlar
Telefonu açtık mı alıcıda sesleri
İşaret parmakları gözlerimizin içinde
Nedense kaşları her zaman çatık
Söyledikleri her söz azar
Bağırıyorlar:
You!
İndir yakalarını
Şapkanı çıkar!

You!
İş bulma kurumu önünde
Sol baştan birinci
Duymadın mı
Serseri kerata
Yürü
Saçlarını kestireceğiz!

You:
Süpermarket kasası kuyruğunda
Dikilen bayan
Ne duruyorsun
Bakınma öde,
Yürü
Düş önüme
Aranan biri için
Karakolda
Tanıklık edeceksin!

Yazgımız üstüne fiş düzenliyor
Pey sürüyor zar atıyorlar
Bağıra çağıra dinletiyorlar
Duymak işitmek istemediklerimizi
— Aldınız mı hayvan oğlu hayvanlar
Alın almadınızsa!
Daha da kafaları kızarsa
Çıkarıp gösteriyorlar göstereceklerini!

Yüzde on ön ödeme
Gerisi on üç ay taksitle
Atın değiştirin düşünmeyin!
Sevdiğimiz saydığımız
Bütün sahne sanatçıları
Kapılarında çağırtkan
Sizin bankanız
Sizin buz dolabınız
Sizin gazeteniz!

Reklam / dizi film
Reklam / dizi film
Haberler
Merakla dinlersin
Boşuna!
Boşalırsın
Yıkılır direklerin
Bu gece de umut yok sana!

Sen kabuğu içinde
Küçük bir ceviz
Cevizden de küçük
Fındık kadar bir şeysin
Saraylar kurdun
Otoyollar döşedin
Gökdelenler yükselttin
Ses hızında uçaklarla
Hava limanlarını
Bağladın birbirine ama
Cevizin fındığın
Kabuğu gibi olsun
Başını dinleyecek
Sırasında
Canını kurtaracak
Küçük sağlam özgür
Kutu kadar bir sığınak
Kuramadın henüz kendine

Rock rock rock every body
Roll roll roll every body
Oooooo my baby!
Bağır karanlıklarına gecelerin
Kalabalıkların burgacında boğul
Yumurta kadar yüreğinde
Yanardağ gibi kabaran öfke
Cansıkıntına bunalımına ezilmişliğine
Mariuana LSD
Bağır üstüne çektiğin
Kapattığın yapay göklerine
Loş diskoteklerin
Ya da beton demir kafeslerinde
Yüzbinlik tribünlerin
Goool, goool, goooool!
Sen yarattın bütün devlerini
Sen tutsak düştün ellerine!

Bir görünmez adam
Maskeli surat, Fantoma
Kötülük ruhu, gölge
İkizin senin
Eski köle pazarları
Kırbaç kürek pranga
Engizisyon duruşmaları
Darağacı çarmıh giyotin
Yakılmak odun yığınlarında
Tüm onun esiniydi
Onun esini şimdi
Atomu kullanmak
Öldürücü silahlarda
Nötron bombası
Toptan yoketmek hepimizi!
Kim etmiştir
Senin kendine ettiğini
Binlerce yıldır ölürsün
Sağ kalır cellatların
Ardında!

Ey bu kuşkulu çağın
Güvensiz günlerin
Garip insanı
Bak yarattığın robotlar
İşini alıyor elinden fabrikalarda
Sıkıştırdın mı son vidasını
Taktın mı pilini
Parmak uzatıyor
Kapıyı gösteriyor sana!

Yeryüzünde çoğaldıkça
Ters bir oranla
Azalan bir sen varsın
Milyonla sayılırdın
Eski çağlarda
Milyonda birdin
Endüstri çağı başında
Milyarda bir
On milyarda bir
Günümüzde
Yani bir çeşit kumu
Bir tür karıncasısın
Artık sen de
Bu yaşlı dünyanın
O, ben ben dediğin nesne
Bunca saydığın öğündüğün
Uğrunda kılıç çektiğin kişiliğin
Nikelajlı kağıtlara sarılıyor
Ambalajlanıyor
Sunuluyor sana
Her geçen gün biraz daha
Beyin yıkama yollarıyla
Endüstriyel haplara benziyorsun!

Mutluluk diye
Bir cinselliğin kaldı elinde
Oyna oyalan
Doğum kontrol hapları
Eşcinselliğin incelikleri
Temeli yarattığın
Sanatın edebiyatın
Seri malı videolu kaset
Sinemada büyüyen perde
Liste başı romanlar
Çaptan düşen ozanların
Uyuşturucu dizeleri dilinde

Greenwich Village'da bir kahvede
Dudakları boyalı bebek gibi bir oğlan
San Fransisco'da sokak gösterileri
Oy istiyorsanız
Eşcinsellere evlenme hakkı verin!

42. Street, Piccadilly, Carnaby Street, Pigalle
Canlı cinsellik gösterileri gümüş çeyreğe
Tezgâhlanan boy boy cinsel organlar
(Biz bu alanda da henüz çok geriyiz!)
Alın, kapanın odalarınıza
Dışarda kilise çanları vursun dursun
Önden arkadan dilediğiniz gibi günah işleyin!

Hamburg'ta genel evler mallarını
Vitrinlerde sergiliyor
Kopenhag'ta canı sıkılanlar
Bırakıp deniz kıyılarını parkları
Cinsellik fuarında tur atıyorlar
Çıplak güzellerin fotoğraflarıyla
Geziye çağırıyor turizm acentaları
Denizcilik işletmeleri
Uçak ortaklıkları
Daha çok çiftleşerek
Daha çok unutarak
Mutlu olabilirsiniz
Boşverin sevgiyi mevgiyi!

You!
İt o burnunun ucuna uzanan eli
Uykuların kaçtıkça
Gece tek başına yatağında
Sor kendi kendine
Binlerce yıllık tarihsel gelişimle
Geleceğin yer bu muydu?
Bir çıkmazda mısın
Bir bunalım
Bir karabasan mı
Görüp geçirdiğin,
Bir yol ayrımı mı?
Sor:
İnanacak mısın yine kendine,
Ruhunu kurtaracak mısın?

HALI

Kuru ot bürümüş kayalıklardan
Bakardın uzak kıyılara denize
Yanan güneşler gözlerini alırdı
Kır görüntüleriyle sarmaş dolaş
geçen kara yolculuklarında biri
Renk renk halılar sererdi sana
Yurdundu her halı senin tümü senindi

İstasyonlarda yanı sıra kalkan trenlerin
Koşuşan al yüzlü çocuklar
Tutkun gazetelere basılı kağıtlara
Kömür dumanı bürümüş seslerini
Belleğinde kırık kol bacak çizgileri
Koç boynuzları, telgraf telleri, kuşlar..

Baş örtülü kadınlar
Bozuk kaldırımlı kasaba sokaklarında
Birbirlerine sokularak yürürler
Gülüşürlerdi seni görünce aralarında
Gözlerinin çiçekleri yere eğik
Dokudukları halılarda imza
Bahar yelleri değer titreşir...

Toprak tabanlı bir oda tavanı isli
O kadınlardan biriyle seviştindi
Yaklaştıkça soluğunda çayırlar
Dişleri keçi sütü beyazlığında
Bahçesinde günebakanlar hatmiler
Bir badem ak çiçekler açar yeşerir
Kırmızı biberler kuruturdu hayatında
Sen şiirlerini yazdın o günlerin
O iplik iplik halısını dokudu..

Bütün çiçekleri saymak isterim
Bütün çiçeklerle aramızda geçenleri
Ey denizleri aşıp gelen deniz yeli
Duydum bir gün uğultularının anlamı nedir
Duydum dul kırzambaklarının iç çekişlerini
Sarsarak gece yarıları pencerelerini
Duydum dediklerini uykusuz aşıklara

Gün boyu asmaların altında
Pencereler kapıların önünde
Dantel ören kadınları Ege'nin
Uzun yaz öğlelerinin kumruları
Neden durup durup göğüs geçirmeleriniz
Neden yuva kuran kırlangıçların
Sizi böylesine duygulandırmaları?..

Kuyu sularıyla yıkanmış
Malta taşı döşeli avlularda
Kokusu sabırsız fesleğenlerin
Soyunur akşamsefaları
Kösnür küpeçiçekleri
Dolanır çorapsız kadınlar nalınlarıyla
Karşılar eve dönen erkeklerini
Bütün bu hazırlık neden
Neden bu akşam kızıllığı çevrenin?
Ey lacivert gece ört üstümüzü
Bu akşam da bata çıka sevişeceğiz
Yaşamımız kabaran dalgalarında
Ölüme doğru yol alan bir teknedir

Yavaş daha yavaş konuşalım
Havuza dökülen sudan yavaş
Daha yavaş açan gülden
Yosunla kararmış kuyu taşlarına
Susamış arılar inerken
Gezinirken telli böcekler
Nar çiçeklerinin taç yapraklarında

Çiçekler diyordum
Denizi gördüğüm yerde bir tepede
Durdurdum arabayı indim
Oturdum bir ağacın gölgesine
İlk yazdı buğday tarlaları sarı yeşil
Yanım yörem pamukçuk, sarı çiğdem, mine
Etekleri saran top top katırtırnakları
O mutlu ilkyazın anılarını gördüm
Duydum sılada geçen yılların özlemini
Çok sonra bir Kula halısında..

Bozkır gecelerinin üşüyen yıldızları
Harman yangıları yalaz yalaz
Kışlar erken iner, kar yolları kapatır
Kızamık kırar geçirir bebeleri
Koyaklar boydan boya acılarla dumanlı
Geceler telleri kopuk bir karanlıktır
Tararken uzun kara saçlarını
Kırık bir aynada evin gelini
Dinler yaklaşan kurt ulumalarını...
Doğu deyince bunlar gelen aklıma.

Gel otur
Gel otur yanıma
El ele verelim
Tamamlayalım nelerse söylemediklerimizi
Neler diyecektik demedik
Gecikmiş sözler çiçekleri andırır
Solarlar açmazlar bir daha
Unutmak uzayan bir boşluktur
Kararır aldan mora..

Ya sen
Ucuzun ucuzu bir bavulla
Ayrılmıştın baba evinden
Ambar yolcusu İzmir'den İstanbul'a
Taptığın ozanların izinden,
Derlemeye çıkmıştın yola,
Döküp saçtıkları dizeleri..

Çakır gözlü bir kız
Gözleri birer avuç çağla
Kalçaları göğüsleri giysilerini geren
Kaçmış baba evinden
Derlemiş toplamış gibi bir tablaya
Kalçaları göğüsleri gözlerini
Satmaya gidiyordu İstanbul'a..

Kız uyuyamıyordu yanında
Aradığı söndürmendi yangınını
Allahın belâsı hüzün
Sana Haşim'in kalıtı
Germiş aranıza perdelerini
Bağlamış dilini
Göz göre göre kızı
Küpeştede elinden
Anasının gözü bir oğlana kaptırdın..

Nereden aklıma geldi
Neden anlattım bu hikâyeyi
Belki de gözlerim halıda
Dallara çiçeklere takıldı
Bir ağaçtı o kız da
Ak pembe çiçekler açar
Yeşil çağlalar verirdi..

Sıcak gecelerle kadınlar iç içedir
Kan dolaşımları düğümlenir ateşte
Sıcak gecelerde iğne iğne etleri
İncecik gecelik üstlerine dar gelir
Çekin alın öpüşlerle o iğneleri
Ey erginlik çağının toy delikanlıları
Gece yarıları soluyarak kolları arasında
Uyandığınız erkeksiz akraba kadınları
Horlamayın anılarınızda.

Bir ağacın gölgesine yaklaşmak
Ya da koparmakla meyvelerini
Bir kadını sevmek arasında
O cömert yakınlığı unutarak
Neden ağaçlardan bitkilerden
Bu kadar ayrı tutarız kendimizi
Elde gül dolaşmaktır sevmek de..

Yaz beni, yaz beni çağrışıyorlar
İzliyorum renkleri çizgilerini
Konuyor kalkıyor saydam kanatlarıyla
Belleğimin kararan labirentlerinde
Öldünüz kurudunuz siz ey anılar
Halılara iğnelediler sizleri..

Söyle neyi kanıtlayacaksın
Anıların küllerini karıştırmakla
Kal dediği yerde sevdiğin sesin
Kalman gerekirdi
Yürüdün gittin
Koskoca bir dünyaydı kollarını açtığın
Ne geçti eline kavuşturduğunda?

Tüm özlemlerin dokuduğun halıda..

İZMİR

Dağıtıyorum harflerini
İ
R
İ Z
M
Topluyor karıyor kesiyorum
Açıyorum önüme
Arıyorum yerimi

İ
Bir evdi
Kapısı yaseminli
Sen soyunuyorsun
Benim ellerim düğmelerimde
Günün ışıktan atları
Gelir üstümüze üstümüze
Kalırdık sarmaş dolaş
Toynakları altında.

Geceler bir yolculuktu
Menekşe tarlalarında
Dağların arasında
O yıldız dolu kuyu
Geniş sağrıların kımıltıları
Gölgelerle yüklü arabalarla

Z
Beyaz
Değiyor gözkapaklarıma
Erken uyandırıyor beni
Yakıyor yolum üstünde
Bütün elektrikleri
Boy atıyor duvarlarda
Yatak çarşaflarından bayraklarıyla
Gülüyor doygun kadınlar
Rüzgârlı taraçalarda.

Hadi gidelim
Hadi gidelim derdim ikidebir
O güzel kadın yengem elim elinde
Ortaokulun beyaz mermer merdivenlerinde
Kayıt sırası beklediğimiz günler
Ne çok beyaz güvercin uçardı gökte
Denizde martılar yelkenliler

M
Üzümleri olduran yazlar
Terli beygirlerle geçti
Ayva sarısı güz ikindileri
Çürüdü manav tezgâhlarında
Bir kadın sabah öğle akşam
Bir evin bahçe kapısında
Silkelerdi sofra örtülerini
Her çocuğu ayrı bir kentte
Hüzünle gülerdi inen serçelere
O kadın annem.

İ
Adını vermek isterdim İ...
Adın ağaçlıklı bir kentti
Koku gibi sindiğin
Kabuk gibi kuşatırdı seni
Senatoryumdaydım
Kırmızı güller getirmiştin
İyileştirmiştin beni
Güz yağmurlarıyla ıslak yollarda
Dolaşırdık kolum belinde
Öpüşürdük evlerin duldalarında.

R
Bütün yorgunlukların ucu
Darala darala sokaklar
Küçüle küçüle evler
Yaşama sevincine çıkar
Denize inen yokuşlar
Gülüşlerle düğümlenir
İşyerlerinin izi
Dayanır kapılarına
Bütünleşir sofraları
Oturma odalarıyla
Ben o İzmir'i severim
Gün vurdukça sularına
Terli terli gülen İzmir'i
Silemez hiçbir el
Işığını o gözlerin
Solduramaz ümidini
Ey emeğin kardeş İzmir'i
Yenilmez onurlu kenti
Güneşli günlerinle kal...

BEN

Kim bilen beni
Tam bilmem kendim bile
Çektim pencere kanatlarını
Vurdum kapı kol demirlerini
Kaçırdım gözden
Görünmem aynalarda

O tek ağaç benim
Çizili izdüşümü çevrende
Casusu esen yelin
Dertleşen yağmurlarla
Hadi öğreneceğinizi öğrendiniz
Komut verin bataryalara

Benim o batık gemi
Boğazın derinlerinde
Yuvası köpek balıkları,
yosunlar midyelerin
Kapatacak mısınız yaralarımı
Yüzdürebilecek misiniz?

Uykularım kaçar geceleri
Tırmanır böceklerim aya
Karanlık ormanım ışır
Uğrar aslanlarım ininden
Düşerim ardına bir bir
Düşlerimin güdümlü kaatillerinin

Aklımdan geçen her eylem suç
Dilimin ucuna gelen her söz küfür
Yasak tümü yasak düşündüklerimin
Uyuşturucular ateşli silahlar gibi yasak
Aklımdan geçenleri kalksam söylesem
En hafifi zinadan altı ay yerim

Kimsin sen nesin necisin
Düşler ardında bir şair
Altyanı sakarın hırcının biri
Ne görsen dert edersin kendine
Madem yerini ezilenler arasında seçtin
Ezilenlerle birlikte sen de ezileceksin

Şiir yazarsın bunca yıldır
Söyle bütün yazdıkların ne
Sadece yazılmasına izin çıkanlar
Gerisi yabanıl otlar
Yolup yolup attın
Yasakların aç dişleri önüne

Burası yetmişlerin Türkiyesi
İlericisi gericisi mal
Tümünün eli ağzında
Taşları önünde dizili
Söyletmezler adama istemediklerini
Yerler alimallah düz ederler
Tüm alkışları papağanlarına

Yasaklar örgüsü tüm yasalar
Suç işlemek bir hüner bir inceliktir
Camilerde açılış törenlerinde görün
Bağışta bulun hayır kurumlarına
Gülümse suçlarına kendinden güçlülerin
Dilediğin suçu işle sana kim ne der

Gücüm yetse yıkarım tüm üstgeçitleri
Tek araba bırakmam kaldırımlarda
Keserim bu kaba gürültünün tellerini
Yaşadığım kent bana cehennem
Bütün güzel kentlerin kaatili belediyeler
Yasaların kanatları altında

Her doğru yalandan daha mı güzel?
Ne demişti bir kadın gençliğinde:
«İnsan istediği yalana inanır
Ancak düşlerle ulaşılır mutluluğa
Sevmesen de sevdiğini söyle bana
Doğruları aramakla gülmedi yüzüm
Gerçekte aldanmadım düşlere kapılmakla»

Uykularım kaçar geceleri
Karanlık ormanım ışır
Uyanır kafesinde BENim
Çığlıklar atar karanlıklara
Yara, nereme dokunsanız yara
Kapatır ellerimle yüzümü
Tümümüz için ağlarım

ODAYA DÜŞEN UÇAK

O yer etmiş gülüşüyle ayrıldı evden
Mutlu geçen saatlerin yığını yıllarla
Çizebilir ancak o gülüşü bir yüze
Bakıyordu uçağından aşağılara
Yarının düşlerine anılar karışıyor
Karısını görüyordu baktığı yerde.

Gözleri telefonda kadının ikide bir
Telefon, o gamsız tembel kedi
Kıvrılmış kalmış kendi yerinde
Doğrulacak bir kedi gibi, çalacak
Kamburunu çıkaracak gerine gerine
Sürünecek bacaklarına ellerine

Telefondaydı gözleri ansıyarak
Güvenli gölgesini gülüşünün
Soluğunun yüzüne değen meltemini
Telefon neredeyse çaldı çalacak
Karıştırmış gibi bir el küllerini
Canlanacak bakışlarının ateşi

— Alo, o ses, kapıdan çıkarken
Kulaklarında kalan sesi işte,
Telefonun parıltılı yüzeyinde
Kollarında görüyor kendini
Erikler çiçekleniyor yüreğinde
Bölge bölge düşüyor cemreleri

— Ne var merak edecek? Geldim işte!
— Ah, elimde değil, böyleyim değişemem ki!
Canım benim, canım, şimdiden özledim seni
Biz o kadar karışmışız ki birbirimize
Sen hep yanımdasın hiç gitmedin ki
Ne kadar çabuk dönebilirsen dön gel...

Odada açık duran TV yi
Unutmuş, telefona dalmış gitmiş
Odanın ağırlık merkezi telefon değil miydi?
Değişen bir uğultu yankılanan sözlerde
Ne diyor bu spiker, ne diyor? Bilmiyor mu?
Sevgilim o benim, ben onun sevgilisiyim!..

Nasıl yakından duydu gürültüyü
Odanın içine düşmüş gibi uçak
Çarpmış gibi göğsüne madenleri
Oraya buraya savruldu kendi de
Odanın içinde uçak parçaları
Erkeğinin yaraları açıldı etlerinde

Kaza fotoğrafları gazetelerde
İri iri ölüm duyuruları
Üst üste çalan telefon kaç gündür
Telgraflar gelen gidenler eve
Uykuda gibi katıldığı gömme töreni
Ne değiştirir, neyi değiştirebilir ki?

Yüzünde yılların gülüşüyle gitti
Bildiği o gülüşle dönecekti eve
O derin çizgileri kim silebilir
Nerede neyi nasıl bırakmışsa öyle
Üşüyor, küçülüyor kapıyor gözlerini
Güçlü kollarına bırakıyor kendini...

ÖLÜ

Rüzgâr gibi
Geldi geçti aramızdan
Soluğunun dindiği
Yerde uzanmış
Bekliyor bizi

RÜZGÂR

Kış bastı
Ağaçlar kuru
Dağlar kar
Amansız rüzgâr
Esiyor çerçöp
Hepsine ikisine

SONUMUZ BU MU

Çayırlar korular ekili yerler
Büyüklü küçüklü kentler geçtik
Yolun neresindeyiz şimdi
Bir çöl görüntüsü pencerelerde
Nereye gidiyoruz nereye gidecektik

Gençlikte ne varsa inandığımız
İyi doğru güzel bellediğimiz
Kırıldı döküldü hoyrat ellerde
Ayaklar altında çiğnendi şiir
Geçerli tek uyak paranın sesi

Ayaklar altında kutsal ne varsa
Dostluklar yeminler pörsümüş
Aşklar kabuğu sıkılmış posa
Kalpler sevgilere sağır
Acımanın kapıları kapalı
Kaba kahkahalar sardı kenti

Açıklarda bırakıp tekneleri
Karalara dönen kuşlar gibi
Işıklı günlerin altın yüzleri
Niye sustunuz bir bir uçup gittiniz
Sonumuz acımasız dalgaların elinde
Artan yalnızlıklara sürüklenmek mi

PİR SULTAN APDAL

Bir karanlık gecedir
Yağmadır yıldızları
Kalkan toza dumana
Karanlık kıyı Sıvas

Yanar darağacı
Pir Sultan Apdal'ın
Kıyıda yalaz yalaz
Deniz feneri tıpkı

Sorun ölmek midir ki
Sönmektir Dede Sultan
Uzat elini bize
Karanlıklardan geçir

DOST

Ekmeğine uzanırken
Duruveriyor mu elin
Lokmanı çiğnemeyi unutuyor musun
Soruyor musun kendi kendine
Nasıl acaba o şimdi
Nasıl dolduruyor günlerini?

Duygulu yüzü mahzun
Dalıp gidiyor gözlerinin önünde
Gülersen o da gülüyor
Onun anısı bu sıcaklık
Onun anısı sığındığın bu gölge

Hadi şimdi çık sokaklara
Dağıt sıkıntını çarşı pazar
Onun yerine kıyıda dolaş
Onun yerine serinle..

TAŞI DELEN BUĞDAY

Bungun dolaşırken
O eski kentin kalıntılarında
Yıkık aşklar umutlarımla
Eski bir kent gibiydim ben de
Seken kuşlar ağaç ağaç
Soluyan devinen adsız sürekli aç
Bir canlı zamanın akışında

Görkemli mermer saraylar
Kalacak toprak altında
Öpülen gül dudaklar
Kuruyacak kemik olacak
Gülüşlerin yeminlerin yerini
Dilsiz saatler alacaksa
Bütün sevinçleri kara
kanatlarıyla karartan karga
Her yerde çıkacaksa karşıma
Soruyordum: Yaşamaya değer mi

Fısıltısını duydum yanıbaşımda
Ayağımın dibinde gördüm
Uzamış tek başına taşı delmiş
Ufacık tane buğday
Tay duran bebekler gibi
Uzatmış küçücük ellerini
Gülüyor güneşe rüzgâra bana
Yıkıntılar arasında kararlı
Büyüyecek talihini deneyecek
Diyordu ki yaşamak
Karanlık yer altında
Çürüyen tohumdan çıkarak
Başak olmak savrulmak
Işıklı göklere sonsuzluğa
Güzel bir yolculuk değil mi

Güldüm söz verdim ilkyaza
Harmanına gidecek
Sağlığına içeceğim

İN

İN

I

Yersiz yurtsuz biriydim
İlk görüşümdü seni
Ne güzel bir in dedim
Yosunları kurumuş
Tavanı yaseminli
Solurum yaz ayları
Kışın ısınabilirim

Gözlerinin ardından
Gide gide seni
Dudaklarını geçtim
Daha içeri
Daha derin
Aradığım inindi
Sığınacağım inin

Sularının altı
Kuyularının dibi
Saklanacağım
Örtüneceğim
Dünyaya geldiğim gibi
Geriye döneceğim
Çekip perdelerini

Sürüngen bir böcektim
Tıpkı bir böcek gibi
Uzalı antenleri
Toprağını oyarak
Aranarak yolunu
İnine doğru gittim
İnindi çeken beni.

II

Bırak uyuyayım
Uzasın saçlarım ininde
Dişlerim yosun tutsun
Karışayım derelerine
Burgaçlarının derinlerinde
Boğulayım öleyim

Uyandır beni sonra
Ağzımda memelerin
Tut sınırına götür
Nemli gölgelerinle sar
Doğayım yeniden sende
Acıksam seni emzir
Üşüsem seni örtüneyim

III

Düşün elma içinde
Yuvalanan o kurdu
Yaşadım öyle sende
Topu topu bir mevsim

IV

Kaç gündür
Neyim var neyim yok
Taşıdım durdum
Ardına çitlerinin

Yaşamımın gizleri
Tüm pişmanlıklarım
Umutlarım delice
Isınıyor ininde

Aramak inini
Bulmak taşınmak
Yerleşmek gibi
İçgüdüsel sevmek de..

İKİLİ BİR OYUN

I

Seni sevmek yani
Etimde bir avuç çivi
Çekiç keser şu bu
Çakmak tahtalarımı
Çatına iskelene

Kuş olmak uçmak
Kanat kanada mavi
Elişinden bir gökte
Boğulurken denizde
Uzanmak can simidine

Elim ucu sende
Saklambaç seksek
Kâğıt çekmek gibi
İkili bir oyun
Aramızda sevmek de

II

Yıkık bir arsaydım ben
Taşıdım seni bir bir
Tuğla kiremit demir
Taş kum kireç yerine
Kurdum evlerimi

Döşedim odalarımı
Senin bebeklerinle
Bacamın dumanı sen
Dalgalanır seninle
Gözüm değdikçe perde

III

Bir sevda duvarına
Not düşerekten
Yazdım bu sözcükleri

Çizdim kalem kömürle
Saçların gözlerini
Yürüdüm gittim

Daha iyiyim şimdi.

LİRİKLER

I

Aşkın diliydi
Aramızdaki dil
Sözlere dökülmedik

Dalgın bakışlar
Kenetli eller
İççekmelerin dili

No çok konuştuk öyle
No çok dertleştik
Biri yazılı değil

II

Eğil söyleyeyim
Dinle dallarımda
Dolanan ses ne der

Seni sevdim çok sevdim
Gördüğüm günden sevdim
Her gün daha çok sevdim

İş söze dökülünce
Bu kadar işte
Bunca yılın özeti

III

Sevdiğim kadınım
Göklerimin alkımı
Dağlarımın nerkisi

Gündüz uykularımda
Gözkapaklarımda yansır
Işırsın camlarımda

Yaşamak sevda dili
Senin konuştuğun dil
Çevir bana, yaz
Kuşların böceklerin dediklerini..

IV

Benim güzel haritam
Açarım seni önüme
Salarım teknemi dalgalarına

Suların gittikçe derin
Bitecek gibi değil
Denizlerinin sınırları

Böceklerini yedim
Kırdım sık dallarını
Daldım ormanlarına

Baharat kokularıyla
Özsuyunun ışığı
Batan aylar karanlığında

Arıyorum döne dolana
Söyle, kutupların nerede
Nerede Hindistan'ının yolları?

V

Hangi dalgın rüzgâr
Düşürdü de dalından
Unuttu burda seni
Yüzünün rengi uçuk
Bak kımıltısız otlar

Hangi ılık rüzgâr
Seni kor da geride
Saatin dişlileri
Koşulu atlar solur
Aşarlar tepeleri

Hangi yalan rüzgâr
Doldurdu yelkenini
Ayırdı kıyıdan seni
Bakarsın ki geride
Kırışık geçtiğin sular

VI

Niçin duruldu sular
Rüzgârın tadı yok
Ağaçlar dargın

Bu tahta bacaklı
Topal can sıkıntısı
Çekip gitmeyecek mi

Bu suskun pencereler
Somurtkan kedilerin
Bekledikleri kim

Bak ağlayacağım
Söyle sana ne yaptım
Söyle sana ne dedim?

VII

Artık geceler ılık
Bahçede geçireceğiz
Uzayan saatleri

Bak kuşlar geri döndü
Göğe daha yakınız
Elini uzat deniz

Tabakta yeşil erik
Kamaşık dişlerimiz
Doğan ayın ondördü

Bütün bu dediklerim
Doyulmaz tatlı yazla
Aşkımızla ilgili..

VIII

Kim gören kalbimizin
Yığan bulutlarını
Karanlık odalarda

Kuru yapraklarını
Savurur acımaz yel
Bungun yağmurlarında

Aydınlık kıyılarda
Kaldırır harmanını
Kuma uzanır tembel

Uyanır kuşlar erken
Mor açar çiçekleri
Solar eğilerekten

IX

Senin yalın güzelliğin
Duru her türlü sözden
Tüyden köpükten yeğni
Özdeş yalnız seninle

Günün değdiği yerde
Sularında ışıldar
Dağlarda derelerin
Yansır çakıllarında

Konuşursun diliyle
Buğulu üzümlerin
Gür çayırlarda taylar
Koşar devinimlerinde

Senin yalın güzelliğin
Hazırlık canevimde
Görürüm gözlerinde
Ölümlüyüm öleceğim

X

Yaklaşınca saçlarına
Gölgelenir yollarım
Kaybolurum gözlerinin
Kararan kuyularında

Bu uğultu neden
Öpmeğe eğilince
Ürken kuşlarının
Kanat vuruşları mı

Küçük bir korusun sen
Ağaçlar kuşlarınla
Dört mevsim yeşil kalır
Su yürür dallarına

XI

Nasıl aradım seni
Ay kırılır parçalanır
Yel katalar bulutları
Uykusuz gecelerimde
Gözlerim pencerede

Gömerek yüzümü
Seninle yastıklara
Öptüm öptüm öptüm
Eğildim gözlerinin
Derin kuyularına

Nasıl aradım seni
Göğüslerinin tepelerinden
Dudaklarının kıyılarına
Kaldım soluk soluğa
Sonunda buldum bende...

XII

Paltomu giydim
Şapkamı uzatıyor bana
Gidiyorum kapıda elim

Kapanan kapı aramızda
Aldım gidiyorum
Üstümde gözlerini

XIII

İnsan selinde Paris'in
Ufacık iki nokta
İki küçük karıncaydık
Hep el ele yan yana

Tıpkı uzak çekilmiş
Soluk fotoğraflarda
Ansırım ikimizi
Küçülmüş yitmiş gitmiş

Ansırım odamızı
Masa sandalye yatak
Dolap kapağında ayna
O dört duvardı dünya

Öpüşür sevişirken
Nasıl da devleşirdik
Parklar saraylarıyla
Kucaklardık Paris'i...

XIV

Saçlarının gür demeti
Çocuksu omuzların
Arka camla çerçeveli
Döndün el salladın
Köşeyi döndü araba
Gittin boşaldı sokak

Yaram sıcaktı daha
Boşalttın beni de
Tayfasız bir tekneydim
Kırılmış direkleri
Su kesimi yara almış
Battım gidiş oylumunda

XV

Akardık sarmaş dolaş
Akardık dudak dudağa
İlkbahar selleriyle
Karlı tepelerimizin

Bir bahar yaşadık öyle
Uzun bir yaz geçirdik
Ulaştık sonra güzün
Yaprak yığınlarına

Bir daha yaşasam derim
Bir daha o günleri
Seninle taşsam aksam
Çarpsam kıyılarına...

XVI

Ne çok şey öğrenirdik her gün
Sokak adları telefon numaraları
Adresler değişirdik aramızda
Önümüz uzun bir umuttu

Yığınla tarih bilirdim
Yığınla ad şiir öykü
Eskiden gün gün öğrendiklerimi
Şimdi ne kolay unutuyorum

Bir kız sevmiştim bir kış
İzmirde miydi neydi
Yatık güneşler yağmurlarla
Karışıyor yüzü anılarımda

Uzadıkça geçmişin gölgeleri
Sevinçlerin alanı daralan
Unuta unuta kırılıp daldan
Sürükleniyoruz karanlıklara

XVII

Ey dertli akşam
Gel odama, soyun
Kurut saçlarını
Isın yatağımda

Seveyim seni
Okşayayım uzun uzun
Yorgun başın
Omuzumda uyu

XVIII

Nerde benim inci mercan kabuğum
Ne güzel büzülür büzülürdüm içinde
Sıcacıktım yamru yumru tostoptum
Kopmadan göbek bağım
Ağzımdan meme.

Küçük bir istiridyeydim ben de
Yuvalandım büyüdüm
Denizlerinin derinlerinde
Çözülmüş saçların sularında
Gezerdin ince geceliklerle.

Bir kız, bir elinde bebek
Öbür eli elimde
Mavi bir kurdele yerde
Nerde benim ak kutum
Toplayın ikimizi kutuya koyun.

AĞUSTOS

Çadırımız serpintilerle ıslak
Gece soğuk beyaz şarap tadında
Sarmaş dolaş susamış uyanırdık
Işıklar içinde geçen bir uçak
Süzülürken büyüyen ay altında

Teninde güneşin dövme gülleri
Kollarımda saçılıp dağılarak
Çıplak duvarlarımı gölgeledin
Sanırdım kırdım bir asma dalından
Serptim seni yatağım yastığıma

Rüzgârlı yüksek tepelerimizden
Üst üste çatırtılarla koparak
Parmak uçlarımızdan inen inen
Yaz boyu kumlara karışan ırmak
Artık hafifledik yüklerimizi

Dönüyoruz üstümüz başımız nem
Söktük çadırı susarak; ağustos
Geride bir kaç zeytin, incir, badem
Tekerlerin ardından kalkan toz
Ak köpüklü soluk mavi bir çizgi..

MUTLULUK

Uzun söze gerek yok karşılaşınca
Yeter gözleri ışısın gülümsesin
Elini elinden hemen çekmesin

Avucundadır Hint ile Çin
Avucundadır şiir
Kanatlanır alır gidersin

KARŞILAMA

Dolan havuzlar gibisin
Suların yükselir
Yanı sıra suların
Duvarların da

Yüreğin sızıntılı
Mumların damla damla erir
İnen uçakta değilse
Öbüründedir.

Elektrikli göstergede
Kırk dakika gecikme
Sever gecikmeleri
Saklanır çıkıntılarında

Kır duvarlarını
Kır, yolu açılsın
Bulsun suların
Otların diplerini

Ağzının kıyısı yeşil
Tere mi nane midir
Başının döndüğü yerde
Alır kokunu şiir

Geçer polis denetimini
Çabuk adımlarla gelir
O gecikmemiş gibidir
Sen beklememiş gibi.

DENİZ

Deniz deniz der dururdum
Tek şiirim yok ki ilk gençliğimde
Denizden söz etmeyeyim
Deniz miydi gerçekten deniz dediğim?
Deniz miydi sevdiğim özlediğim?

Andıkça o günleri gülümserim
Deniz açamadığım bir dertti
Gizli gizli sevda çekerdim de
Üzgün gezinir ötede beride
Deniz diye aldatırdım kendimi...

OĞLAK BURCU

Al atım benim, dalgın
Batıda dağlar kanlı
Çözerdim kolanını
Alırdım eğerini

Çiğ düşen sabahları
Düşümde ne yaylalar
Gövermiş kırlar vardı
Çarşıya gittim geldim

Al atım benim, ne sen
Soluk soluğa eşkin
Ne ben kaptım koyverdim
Burcuma dizginini

KEÇİ

Ortalık günlük güneşlik
İncirin gölgesinde keçi
Bakıyor mavi denize

Karanlık bakışları
Boş bir kilise içi
Dalgalar gelip geçtikçe
Titreşir yanan mumlar

NAR

Canım nar al al
Açmış çiçeklerini
Bulduk suyun yerini
Kuyu göz, narı Iris

Yusufçuk, peygamberdevesi
Kanatlıkarınca, arı
Susineği, sarıasma
Kimi arasan orda

Bir kara kız elinde testi
Bir oğlan beygir sular
Yaşlı biri koyunları anılar
Yayılır gözlerinin otlaklarında

Bu ne şenlik altında
Giden yaz ikindisi
Çiçeklerin kampana
Ey kırların Paris'i..

KÖPRÜ

Aylar güzeli eylül
Uykusuz çilli yüzlü
Düşmüştü önümüze
Köprü üstünde durduk

Sen de biraz eylüldün
Kuru ot yaprak dolu
Sesinin dallarında
Üzün titreşimleri

Balık tutan işsizler
Geçen çatanalara,
Uzakta tepelere
Bakarak soruyorduk:
Aldık aşkımızı
Buralara getirdik
Bundan sonrası ne?

Duman sarıyor kenti
Önümüz bulanık kış
Bütün su birikintileri
Yağmurları aşacak mıyız
Uyanacak mıyız açarak
Mayıs gündönümlerinde
Kışın perdelerini?

DAMLA

Ak kâğıt üstüne
Düşen damla
Kalemimden
Düşlü gölü gecenin

Dibinde çakıllar
Solugan balıklar
Paslı demirler
Laciverdinin

Yayıldı kol kol
İnceldi inceldi
Uzadı kılcal
Karıştı kuma

Boğulurken kâğıdın
El değmedik akında
Duymadın bağırdığım
Gelmedin yardımıma.

URLA'LILAR

KULELİ BAĞ

Bineğin küfeleri
Sürünür ılgınlara
Sağlıklı yüzü terli
Babam Urla'dan döner

Gökler üç aydır mavi
Yeşil badem altında
Kuyu taşında anam
Elinde kova güler

Güzel bellek varsın ya
Urla yine bahçe bağ
Bütün sevdiklerim sağ
Kim dedi ki öldüler

İBRAHİM

İbrahim bıldır öldü
Öksüz kalan köpeği
Her gün dolanır durur
Boş bağının içinde

Köpeğini gördükçe
Görürüm İbrahim'i
Köpeğinin önünde
Boynunda sarı poşu
Güler karşıdan bana

MUHSİN

Dalmış denize Muhsin
Gözleri bir çift balık
Pul pul ışıklı suda
Parmakları ıskarmoz

Kovalıkta esen yel
Kumları savuruyor
Bıyıklar taraz taraz
Kovalıklarla ikiz

Ne çok bu kıyılara
Çalkan suya benziyor
Derinleri anafor
Muhsin bir ayrı deniz

KAZA

Üç gündür yağan yağmur
Kimsesiz bütün kırlar
Kahveler yoğun duman
Uzamış saç sakallar
Sis sarmış bakışları

Ağaç kabuklarından
Yolunmuş görüntülü
Sanki kazada yüzler
Düşmüş yüzerler ölü
Duman denizlerinde

HAKKI

Hakkı kışı beyaz lâstik papuç
Soluk bir ceketle geçirdi
Yazın yalnayaktı tarlada
«Böyledir durumu
Yarıya tütün dikenin
Ayıbı yama bulsa
Ayağı açıkta kalır
Tok geçirmez iki günü ardarda»
Demişti bir gün.

Bir başka gün çarşıda karşılaştık:
«Duyuyor musun bağırdığımı?»
Dedi, oysa çıtı çıkmıyordu,
«Ben kısmışım bir çukura
Bir delikteyim
Elim ayağım bağlı
Aptal değilim
Tembel değilim
Kesemiyorum ilmiklerini
Atamıyorum üstümden
O iplerin ağırlığını!
Beysin,
O ipler sana görünmez
Dert etme, var yürü git
Bana acıman yetmez!»

KADİR

Kadir kaza kurbanı
Konu komşuya kalsa
Elinden çıkan kaza
Yediği onsekiz yıl
Yaşı yirmibir
Bir öfke uğruna
Yaktı gençliğini

Hiç pişman değil
Adam vurduğuna
Anası iç çeker
Adı geçtikçe
Babası susar
Kadir yüzlerinin akı

Seçeneksizdir yaşam
Çeliği sert olana
Dönüp kaçmak alttan almak
Yazmaz kitabında
Belinde bıçak vardır
Önünde itin biri
Ölüm parmak çalmıştır alnına
Ölümdür bıçakladığı..

NURİ

Sekız dönüm bir tarla
İki göz bir dam arasında
Geçti ömrün
Tanıkım kadının gibi sevdin
Damını toprağını
Kollarının gücünü
Bölüştün çapan tırmığınla.

Tanıkım ne kadar az
Pay ayırdık sana
Hakkını kıt ödedik
Gününde yağan yağmur
Sevinmen için yetti
Mutlu olmasını bildin
Tanıkım göz tokluğuna..

Bir hırstır sardı yürekleri
Kıvır zıvır uğruna
Her el başkasının cebinde
Birbiri paçasında dişler
Seni örnek alsalar Nuri
Durur bu it dalaşı
Yaşamak güzelleşir..

YUNUS

Yunus Almanya'dan
Son model bir *Taunus*'la döndü
Görün nasılım,
Meteliksiz gönderdiniz
İşsiz bıraktınızdı beni
Der gibi,
Bastı kornayı gazladı
Bir aşağı bir yukarı
Zafer Caddesinde,
Mahalle aralarına daldı.

Yüzlerinde hasetsiz bir gülümseme
Giderek acıma
Bırakın, dedi, görenler
Çocuk içini döksün
Özlemini gidersin

Üçüncü günü
Baba dostu baskıcı İlyas,
Aldı Yunus'u
Park kahvesinde çay içirdi,
«Bak oğlum, dedi,
Dostunu düşmanını ayır,
Doğru bil, doğru tanı,
Biz horlamadık seni,
Kendimizden ayrı tutmadık
Biz değiliz
İşsiz bırakan
Bağını sattıran sana
Biz senin bıraktığından da beteriz
Kime bu fiyaka?

Yunus o gün
Çekti arabasını avluya
Sessiz geçirdi
Kalan izin günlerini

Darmstad'ta çalıştığı fabrikada
Kollarken mekikleri
Kadınların acılı gülüşleri
Çocukların şaşkın bakışları
Dizilir anılarında
İlyas Usta çayını yudumlar
Kararır *Taunus*'uyla geçtiği sokaklar
Dalar göğüs geçirir.

HÜSEYİN

Yazdır dere boyunda
Asmalı kahve serin
Dudağında cigara
Elinde kupa beyi
Kâğıt oynar Hüseyin

Karşı yanı derenin
Giritli Ali'nin evi
Açar kapar pencere
Fesleğene su verir
Ali'nin küçük kızı

Hüseyin der fesleğen
Çiçeklerin çiçeği
Kız der ki kupa beyi
Beyi çakaya gider
Kız saksıyı devirir

ADEM

Adem ne yana böyle
Elinde karanfilin
Başında yeni kasket
Yeni çizmelerinle

Dün akşam söz kestiler
Duymadın mı Necmiye
Anasıyla İzmir'e
Çeyiz düzmeye gitti

BİNNAZ

Yaz harmanları kalktı
Kendir çuvallarda sarı saman
Çekildi ahırın karanlığına
Durur avluda Binnaz
Dinler sıcak harmanın anılarını
Kürek kemiklerinde kalçalarında
Sevişirlerdi her gece tınazın gerisinde
Üzerlerine yıldızlar yağardı.

EDA'NIN DÜĞÜNÜ

Zurnaların kuşları
Uçuşur deli fişek
Boşanmışlar dörtnala
Davulların tayları

Kanatlanmış bir bulut
Taşınır düğününe
Oynaşır yol üstünde
Akkavak yeşil dutla

Bak ter içinde
Erkeklerin halayı
El çırpan kadınların
Yanaklarında şafak

Gülüşlerin uğultusu
Havada bu çılgınlık
Bilezik yüzük küpe
Bu al yeşil morlar
Bu sevinç bayram niye

Evliler yaşadık diye
Sıradaki bekârlar
Ergeç yaşarız diye
Ateşinizi besler
Çıralı odunlarla

Bu gece düğün gecen
Telli duvaklı Eda
Bil ki uzun bir ömürde
Bir kez açar bu zambak

Bak sümbül döşeli yatak
Gür çayırlarını yay
Erkeğin koşsun solusun
Tomurcuklarını dersin

Sal uçur kuşlarını
Kınalı ellerinden
Öpüşlerinin dalları
Rüzgârlansın titresin.

ARABACI HASAN
İLE
KARISI MERYEM

Beygirin koşumlarını çözdü
Ok başlarını yukarı dikti

Harmanda tınazın gerisinde
Havalandı bir bölük serçe

Açık kapısında damın
Soluyan bir loşluğun gelgiti

Bakışları o loşlukta
Kuruladı poşusuyla terini

Yürüdü yedeğinde beygiri
Çepçevre zillerinin kuşları

Kız Meryem duymadın mı
Hasan'ın geldi aklı sende

Meryem yok ortalarda
Biri beşikte ağlar biri kucakta

Biri dolanır eteklerine
Çocuklarla başı dertte.

AVCI

Başaklar sararıyor
Boy atıyor tütünler
Üzümler kabaracak
Bal tutacak incirler
Daha tüm renkler sıcak
Yağmurlar üç aylık yolda

Sonra güz gelecek,
Kararan taneler
Düşecek kuru otlara
Sararırken ayvalar,
Zeytinlikler üstünde
Uçan çulfuklarıyla.

Boşalan kır yollarında
Soracaksın kendi kendine
Bu ıslak gök
Kapalı damlar
Sana neyi hatırlatır..

ZEYTİN İŞÇİLERİ

İkibin yıllık olmalıydı zeytinlik
Kuyusu zeytinlikten de eski
Kırık bir kemik tarak bulduk yerde
Dedik, bu yenmiş kararmış taşlar
Kimbilir bir dönem ne kadar aktı
Gözleri ovadan gelen incecik yolda
Oturur kuyu taşına tarak elinde
Bele inen saçlarını çözerdi o da
Esmer dumanı sarardı akşamları
O da gülsüme zeynebe benzerdi

Paslanmış armalı tokalar
Bardak çanak kırıkları sık sık
Takılır buralarda çapalarımıza
Ağustos böceklerinin ötüşleriyle
Uzayan tekdüze yaz ikindileri
Anarız onları mola verdik mi
Deriz onlar da serinlemiş bu gölgelerde
Susamış bu kuyudan su içmiş
Yüzümüz toz toprak sırtımız terli
Sıramızdır gelip geçiyoruz işte..

DÖRT KOLLU PİŞBİRİK

Bekçi Ethem, yolçavuşu Ali Riza,
Kürt Ziya, ben
Süleyman'ın kahvesinde
Pişbirik oynuyorduk
Dışarısı ışık denizi
Hava limonata.

Ethem bir ara
Dışarı baktı baktı
«Urla'mız güzel, dedi,
Eşi yok dünyada..»

Gamsız Ali Riza:
«Güzel ama, dedi,
Biz adam değiliz
Hakkını veremedik!»

«Neden? dedi Ziya,
Neyimiz eksik
Zengin olamadık diye mi?»

«Karnımız doydu
Üç beş kuruşu denk getirdik mi
Oturuyor kahvede
Ya kâğıt oynuyor
Ya düşlerle geviş getiriyoruz
Senin benim gibilerle
Kalkınır mı Urla?»

«Şimdi haltettin işte çavuş,
Dedi koca Ethem,
Urla'nın hakkı da bu!
Güzel dediğin
İşinden gücünden eder
Düşlere salar adamı
Bizi böyle eden
Urla değil mi?»

GÜREL'LERİN BAĞINDA

Gürel'lerin bağında
Oturduk incirin altında
Bir büyük rakı açtık
Kuyuda soğumuş karpuz kestik
Ev ekmeği taze peynir
Karısı bir tabak taze ceviz
Ayıklamış getirdi.

Yaz sonu göçmen kuşlar gitmiş
Havada tüylerinin renkleri
Kuru ot kokuları akşam serinliği
Geçmiş yılların yol ayrımlarından
Döndük döndük geldik
Katıldık soframıza

Bir ara Gürel dedi ki:
«Çok gezdin gördün
Yolladığın kartları hep aldım
Batının yeşil kırları uysal nehirleri
Leylâk rengi denizi göğü
Tınazlanan kumsalı Büyük Okyanusun
Buz tutmuş Volga kıyıları
Ateşten çiçekleri Şiraz bahçelerinin
Hepsi hoş hepsi güzel
Güzel ya hepsi bir yana kalsın
Söyle, bu yediğin karpuz tadında
Karpuz yedin mi oralarda
Yerleşik duydun mu kendini
O uzun yolculuklar
Değer miydi bizi bırakıp gitmene?»

Doğruydu Gürel'in dediği
O akşam tek yer yoktu özlediğim
Ben çok buldum çok yitirdim
O hep başında bekledi mutluluğunu

CEYHAN

Açtı mı gözünü penceresinde
Horoz şekeri gibi görür denizi
Tatlı mı tatlı ötecek gibi
Avluda deniz yüklü canerik asma
Ceyhan daha çocuk
Henüz ortaokul birde
Çıkar kuyu taşına
Ayak ucunda yükselir
Uzanır dallarda denize

Pakize Abla, sen beni dinle
Üst katta pencerenin
Kanatlarını kapalı tut
Avluda Ceyhanı yalnız bırakma
Çocuklar çabuk büyür
Bir ucu İstanbul bir ucu İzmir
Bu deniz Ceyhan'ı da alır götürür
Kime kalır bu ev bu avlu
İskele yolunda cevizli tarla?

BOZKIRDA BİR ATLI

1981

I. BOZKIRDA BİR ATLI

BOZKIRDA BİR ATLI

Bozkırda bir atlı,
Gök donuk mavi,
Çevrende bir bulut,
Bir o, bütün kımıltı

Dizginler eğer kaşında,
Bir ağaç onunla atı,
Tek dallı, adetada,
Çiğner bu yalnızlığı.

Aç kurtlarıyla
Uzakta dağlar karlı.
Dağlar atlıyı kollar,
Atlı dağları.

Bir leşten
Bir alıcı kuş kalkar,
Bir çakal ürker,
Acep neye yormalı?

Yol uzun,
Düşünür bir kadını.
Kör bir kuyuyu geçer,
Havada bulut değişir,
Bir yağmur suyunda
Sular atını,
Düşünür başka kadını.

Terkisinde saz,
Sevdalı da olsa,
Gölgesiz susuz,
Kuş uçmaz bozkırda,
Türkü çağrılmaz.

Gün batıya düşer,
Sürüsüyle bir çoban,
O çobandan ürker,
Çoban ondan.

İşin öncesi yoksa,
Bir ata, tek telli saza,
Vurmazlar adamı.
Ünler çomarlarını
Çoban geri çağırır.

Sermişler bayıra orda,
Üç beş hayvan postu mu,
Kerpiçten evleriyle,
Sencileyin bir köy mü?

Alçacık bir damda,
İnce bir duman göründü;
Gün bitti, garip yolcu,
Bakalım ne gösterir
İnen sevecen gece?

KURTLAR

Niye savuruyor kar?
Çıplak bozkırda bodur
Bitkiler kuru,
Yılanlar, karıncalar,
Derin kış uykusunda.

Az ötede geceden
Vuran kan kokusudur.
Ulur,
Geceye doğru,
Dağlardan inen kurtlar

İSTASYON

O küçük istasyonu görmüşsündür
Bir yatır sessizliğine gömülü
Demiryolu duvarı gerisinden
Tek bir ağaç gibi uzanır; çıplak
gölgesini ekseninde döndürür.

Yakında ne varsa kendine benzer
Yanar suskun gözlerin fenerleri,
Bir yaylı beygirleri sineklenir,
Bir bulmaca çizgileriyle, toprak
yol dağ tepe arar yitik bir köyü.

Heybeli birini, bir öğretmeni
İndirdik. Üç günlük tıraşlı, şayak
giysili, çakır birini alarak
kalktık. Sarı mintanlı bir çocuğun
Dumana boğduk yüzünü gözünü.

Utanılacak türden bir sevinç ki
Tek üzüntündür çok geçmeden, kaypak
birisin diye yerersin kendini,
İnenler indiler senin yerine;
Neden sen değilsin de o öğretmen?

Gözlerin dışarda: Uçan bir çaylak,
Tepeye saran yolda izdüşümü
Gerilen sağrıları beygirlerin,
Dönük sırtlarıyla yolcular, sürücü..
Ne dediklerini hiç düşündün mü?

Ben mi, bana mı? diyemedik indik,
Boş ovanın çağrısına uyarak.
Gidiyoruz yolun bulmacasında,
Sürerek yitik köylerin izini,
Susmuş avutarak birbirimizi.

BARAKA

Neredeler şimdi?
Nerede çekiç sesleri,
Kasa kasa somunlar, cıvatalar,
Traversler, çakıl yığınları,
Kaynayan katran kazanı?

Elleri nasırlı, parmakları küt küt,
Uzamış saçları sakalları,
Bir bölük işçi,
Günlerce kalmışlardı
Bu boş barakada.

Gözgöze, acılı yıldızlar,
Ölüsüyle ak kilin;
Çekerek içlerine,
Onulmaz bir özlemi, yalnızlığı
Taş kırıkları tozlarıyla.

Bu tümsek eğri büğrü.
Onlardan birinin gömütü.
Gurbetçi genç bir köylü,
Satılıcan mıydı, batar mı?
Buralarda bıraktılar gittiler.

Neredeler şimdi kimbilir?
Telgraf direkleri bile
Uzaktan aşar tepeleri,
Uzar önümüzde döşedikleri raylar,
Dağılır dumanı trenin geride.

AKDİKEN

Kimsesiz öksüz düzlük,
Ne bir ağaç ne bir dam,
Gen toprak taş kırıkları,
İnce bir keçi yolu uzayıp giden

Nöbette bir akdiken, incecik boynu,
Don vurmuş güneşli günler ışır,
Üşür yıldız yağan serin geceler,
Bekler yağmurların yolunu.

«Petrol kuyularında taş ocaklarında,
Çadır kuran işçiler, mühendisler,
Vardır, diyor, onlardan biriyim ben;
Ben varsam buralarda yaşanır.

Bir gün durmam giderim,
Toplar sondalar çadırlarımı;
Ayşeler Osmanlar gelir,
Köyler kurulur, toprak yeşerir.

Asfalt döşenir keçi yolu,
Kamyonlar al yeşil,
Taşır elma, üzüm
Çimento, demir»

KARINCA

Kuş uçtu geldi öteden,
Karınca buğdayını çekerek
Boyun noktasını aştı,
Kaplumbağa henüz yolda.

Uzaktaki gürültüye
Kulaklarımız sağır,
Hepimizde bir merak
Ne var dağın ardında?

Ne cennet, ne cehennem,
Buralar gibi bir yer,
Her tane buğday ağır,
Karıncanın alnı ter.

KİRİZMACILAR

Kirizmacılar, öğleyin,
Zeytinin gölgesinde,
Sofra kurdu,
Peynir ekmek,
Zeytin yediler.
Biri cigara tuttu.
Kavlı bir çakmak,
Gölgede soğumuş
Bir testi su,
Dolaştı elden ele.

Bir ay, her gün,
İri elleri altında.
Eridi dize kadar,
Çapalarıyla,
Ölülerinin yattığı toprak.

Her öğle üstü,
Bir cigara içene kadar,
Sırtlarını ağaca verir,
Dinlenirlerdi;
Baktıkları yerde
Gülerdi,
Bir haber gibi,
Cennetlerinden,
Bahçeler bağlar.

ÇAPA

Omuzunda çapa, ardında keçisi,
Kör karanlığında sabahın,
Düşerdi kır yollarına;
Dönerdi akşamları damına,
Sırtında bir yük yeşil otla.

Kaç beyin zeytinlerinin
Yıllarca o açtı diplerini;
Kaç bağın kirizması,
Evin temeli, kasabamıza,
Onun çapasından kalma.

Karısı, bir iki komşusu kendi gibi
Toplanmışlar şimdi avluda,
Ölüsünü öğleye kaldıracaklar.
Keçisi suskun anlamış gittiğini,
Çapası geride dayalı duvara.

OKUMAMIŞ BİRİ

Kızgın ya da sevinçli
Sıkıyor yumruğunu
Soruyor: Neden
İtilip kakılıyor: Aptal,
Bilmiyor musun nedenini?

Bildiği kendine göre
Kitaplardan değil,
Temelsiz saçma sapan,
Sonuç olarak doğru
Açıklamaları yine de...

Hep kitaptan mı bellemeli?
Kendine vura vura,
Ateşinde dağlayarak etini,
Suyunu vererek,
Dövüyor demirini..

GECE

Karartarak kanatları altında,
Bir uçtan bir uca bozkırı,
Konar gecenin kuşu.

Dağları gagalar arasıra,
Dinler karnı altında,
Yerin atardamarını.
Başını kaldırıp baktıkça,
Erir gözlerinde yıldızlar,
Akarlar karanlığa.

KARŞILAŞMA

Gece karanlıkta
Balçıkta
Karşılaştılar.

Çizmeli, kaba giysili,
İki yaban gölge,
Övendireli, çifteli.

— Uğurlar ola!
— Eksik olma, kardeş,
Sana da..

Kanatları çamurda
Bir kuş her söz
Aralarında;
Kanatlarını silkti
Uçtu gitti.
Yürüdüler yollarına.

Balçıkta korkunun ölüsü
Bulacaklar sabaha.

SERÇELER

Serçeleri göreceksin önce
Karşılayacaklar seni
Bir öksüz çeşme taşı
Bir alıcın dalında.

Köy yakında olmalı,
Serçeler, köylülerin
En küçük çocukları,
Oynarlar oralarda..

ÇOBAN

İki köpeği var,
Yüzü aşkın koyunu,
Koyunlarını tek tek tanır,
Köpekleriyle et tırnak.

Yıldızlara dalar saatlerce,
Geceyi dinler,
Tek tek yerlerini bilir,
Bitkileri adlarıyla çağırır.
Bütün gün bulutlara
Bakar, bakar, bakar..

Yok başka kitabı okusun
Kuru taştan, çalıdan,
Bir ağıl bozkırın ortasında,
Ne gelen ne giden,
Koyunları, köpekleri,
Bitkiler, bulutlar, yıldızlar
Bir de o...

AĞIL

Uğradık
Boş ağıla.
Kurak yıllar
Geçmiş,
Kurt
Basmış.
Beklemedik
Çobanı
Koyunları.

Akrep
Örümcek
Çıyan
Karafatma
Yaşarlar
Boğuşurlar.

Giren rüzgâr
Dolanır
Boş duvarları,
Keçi kokularıyla
Çıkar.

SIĞIRTMAÇ

Zakkumların ısınan pembesi,
Kokusu hayıtların sıcakta,
Yanan, kum, çakıl döşeli koyak.

Boğuşan yılan, kertenkele,
Havada dönen atmaca,
Bir sığırtmaç yeni yetme,
Oturmuş değnek yontar,
Melengiçin altında.

Kösnük bir dişi sıpa
Çarpar toynaklarını
Dolanır oralarda.
Gerilen burun kanatları,
Ter basan suratıyla,
Sığırtmaç atar çakısını,
Kalkar.

Zakkumlar, hayıtlar arasında,
Güneşte ilk günah.
Düşen kırılan gölge,
Susuz derede,
Kumlara çakıllara.

DUL

Adam giydi ceketini,
Bağladı kunduralarını.
İçki sofrasını kaldır,
Utunu duvara as.

Adam yaktı cigarasını,
Çekti kapıyı çıktı.
Terlikleri yan yana getir,
Havalandır yatağı.

Odada gecenin kalabalığı,
Işık bir açıldı, bir kapandı,
İçtiler, seviştiler,
İkisi ne çoktular.

Göğüsler, bacaklarında
Gerinir ağrıları,
Güler tok kalça,
Şarkılar mırıldanır.

Saçında al karanfil
Çıktıkça kapı pencereye
Komşuların dilinde
Eve adam aldığı.

DERVİŞLER

Bu asfalt yollar yoktu o dönem,
Tırıs atlı yaylılar beyler ağalar harcı,
Ayağında çarık, değneğinde çıkını,
Bir lokma bir hırka yaşlı dervişler,
Düşerdi bir heves o uzun gurbetlere.

Bir derviş, varıp Erzurum'dan Aydın iline,
Anlatırdı dağları donduran karı,
Bereketli ırmak boyları, boş ovaları,
Üstü başı yayla kır kokuları,
Gün doğumlarını överdi Van'da.

Anlatırdı doğunun içli aşk masallarını,
Dilberleri üzgün, yiğitler kara bahtlı,
Ki ölüm gömütlerini yanyana getirir de
Bir kara çalı diker hep aralarına

Dervişler dolaşıp bir uçtan bir uca,
Sazlarıyla köy köy, kapı kapı,
Sevdirdiler bizi bize, bu toprakları,
Çizdiler vatanımızın sınırlarını.

BİR FRİKYA KABARTMASINDAKİ ADSIZ ERE..

Kimsin sen?
Yüzün hiç yabancım değil.
Çok gördüm seni
Yol boylarında omuzunda heybe,
Açık kasalarda tırmanmış çuvallara,
Banliyö trenlerinin üçüncülerinde,
Göçüklerle ilgili fotoğraflarda,
Çok gördüm Taşlıtarla'da Gültepe'de
Gecekondunun önünde..

Yürü sen
Büyük İskender adına
Krezüs adına, Darius adına
Terle, türküler söyle;
Yağmada eline ne geçerse senin,
Satabilirsin yenilenlerin kadınlarına.
Ama neden bu savaş kolunda
Duruşun böyle dingin?
Neden suskunsun?

Elin yüzün toz toprak,
Güneşten kara,
Bakışların anlatılır gibi değil,
Binlerce yıllık karaltılarla.
Yürü bu kabartmanın öbür ucuna,
Çık git, tarlada çiftine dön,
Karış çarşı pazara.
Konuş, sesin çıksın,
Barışalım seninle.

HAMLET GİBİ

Gordium buralarda bir yerdeydi,
Frikya'nın altınları akan, bu su.
Atlar, arabalar, kargı sesleri,
Sürüyen ayakların uğultusu,
Buradan karşı kıyıya geçti.

Köylü çocuklarıydı hep senin gibi,
Yürekleri sıla özlemiyle dağlı;
Bilmeden ölümün kimi seçeceğini,
Küçük bir dönüş umuduna bağlı,
Peleponez'den Persepolis'e yürüyebilirlerdi.

Çanak çömlek kırıkları, paslı bıçak,
demir kalıntıları; at, insan kemikleri
Geçtikleri yollarda iz sürülebilir.
Bir köylü pulluğuna takılan toprak
dolu bir kafatasını alır Hamlet gibi
Sorar: Yaşamak mı ölmek mi?

PADİŞAHIN ATLILARI

Padişahın atlıları geçtiler
Doğrulduk çapada tarlalarda
Yol boylarında dizildik baktık
Ne böyle tımarlı atlar görmüştük
Ne böyle giysiler sırmalı

O günkü şaşkınlığımız hep aklımızdadır
Kadınlarımız yüreklerinde bir koşuşmaca
Aklımızdadır nasıl çözüp çözüp
Yaşmaklarını yeniden bağladıkları
Nasıl kaptıkları çocukları kapılarda..

Tahıldan öşür ödemiştik
Bu kez ödünç diye istediler
Neden anlamadık, öşür, bağdan bahçeden?
En güzel kızlarımızı seçtiler odalık
Oğullarımız devşirme, er, uşak gitti.

Padişahın atlıları geçtiler
Gerilerinde gözyaşı çığlık
Dönüp bir daha görünmediler
Kaldık yine okulsuz candarmasız
Yollar bozuk, evlerimiz karanlık.

TAŞLAR

Çarpar ayağa,
Keser yolunu,
Uzatır ellerini yerden,
Seslenir kendi diliyle.

Kaç altın harman,
Savrulmuş kaldırılmış,
Toprak bu toprak,
Kırık taşlarından dinle.

Nerelere uzanır bellek,
Hangi mutluluklara?
Kurtarılmış güzellik,
Her taş dünden bugüne.

Bir aşk, bir kavga,
Yitirilebilir de!
Sürdürür öyküsünü,
Her taş düştüğü yerde..

KAĞNI

Tekerler adım adım döner,
Öküzler sağa sola bakınır,
Göz kırpar sineklenir,
Yazar zaman adımlarını.

Hatusas'tan, Klikya'dan,
Yola çıkan kağnılar,
Geçtiler Kızılırmak'ı,
Bize kadar geldiler.

Dolan dakikalarla
Günler geceler uzun,
Aylar, güneşler de,
İzlerler kağnıları.

Çiçeklerin açması,
Buğdayın büyümesi,
Tutması sevgilerin,
Sanki başka türlü mü?

Ey uçakların insanı,
Toz duman nereye böyle?
Gittiğin yer nere?
Söyle acelen ne?
Bıkılır bulutlardan.

Elinde övendire köylü,
Selâmlaşır, kuş, çakal
Taş taş tanır yolunu.
Hani kuş, hani çakal
Senin anılarında?

Her ne gördün sevdinse
Bir gördün bir unuttun,
Köksüz aşklarla
Tez ayrılıklar,
Doldurdular ömrünü.

Köylü, sarar tütününü,
Günler tel tel tabakasında.
Öküz, geviş getirir,
Dolanır yeşil kırları
Ahır karanlığında.

SARNIÇLAR

Yıktılar develerinin yükünü,
Saldılar çocuklarını yalınayak,
Kadınlarıyla göz göze gelen bakışları,
Nasıl gülüyordu ışıldayarak?

El değmedik ova, bomboş kır,
Kurdular kıl keçe çadırlarını,
Açtılar ilk iş sarnıçlarını,
Kazmalarını derin vuran umuttu.

Şimdi zor bilmek çıkarmak,
Ot saran köy gömütlüğünün,
Kırık dökük taşlarına bakarak,
Kaç ölü verdi ilk gelenleri?

Açtıkları bir savaştı,
Kök salan kayalıkları yenmek,
Geme almak azgın toprağı,
Bin yıl böylece dayattılar.

İlk ağaçlar sardı
Geride bayırları,
Taş evleri avlulu,
İlk köyleri kurdular

Yüksek faizi borçların,
Bağları ucuz kapatanların acımasızlığı,
Birbiri ardından gelen kuraklar,
Kuruttu o sarnıçları.

Söktü, kapı pencere, yaktı
Son gelen kuşaklar. Taş toprak
Doldurdu boş evleri rüzgâr.
Gittiler gömütlükte selviler bırakarak.

Dipte, yosun tutan çamurlu su,
Kurbağa sesleri gece gündüz duyulan,
Sarnıçlardan yükselen genze vuran,
Acılı bir küf kokusu unutulmak...

G Ö Ç

I

Tam karların eridiği günlerdi.
Taşan çaylar gördük yol üstü,
Testere sesleri duyduk dağa varınca.
Koruda hizarcıları gördük.

Takalar vardı geride,
Çayın ağzında demirli,
Sulara kapılmış inen,
Kol kol tomruklar gördük.

Böyledir göç dendi mi
Ayırır gövdeyi kökten,
Dal kırar, yaprak soldurur,
Söker çadırını yörük.

Birahaneler, kiliseler, ışıklı geçitleri,
Köylerine hiç mi hiç benzemez,
Batının kömür kokan gotik kentleri,
Kapılmış kalabalığa sürüklenirler...

Bazan bir söz çalınır dillerinden.
Şimdi uzak dağlarda, o koruda,
Bir dönem dallarında dolanırdı ya,
Öyle bir rüzgâr geçer yüreklerinden...

II

Her sokakta kapalı bir iki ev,
Çıplak tozlu camlarda SATILIK okuduğun,
Neredeler, diye, sordun mu içindekiler?
En yakın karşılık Almanya.

Garajlar, istasyonlar, havaalanları
Günün her saatinde kalabalık
Sıkılmış denkler, iple bağlı valizler
İstasyon önlerinde, yol kıyılarında...

Satmışlar savmışlar neleri varsa,
Gerilerde köprüler yıkık.
Verilen dövizden, biletten artan,
Kırık dökük eşyaları beni ağlatır.

Kime el uzatsa adres sorsalar,
Yazdıracak olsalar bir iki satır,
Gözleri ceplerinde kalan,
Son üç beş kuruş parada.

Eğilir başörtüleri altında,
Kadınları emzirir çocuklarını,
Açarlar peynir ekmek çıkınlarını,
Karın doyururlar yolcu salonlarında

Yavaşlamış elleri adımları
Alçak sesle konuşur ya da susarlar,
Bakışları şimdiden bizden uzakta,
Solmuş çiçekler gibi öne düşer başları

Kurudular boy attıkları toprakta,
Gurbetlerde zor kök salıp doğrulmaları,
Bundan böyle dolanır gibi uykuda,
İtilerek horlanarak yaşayacaklar...

Dünyaya aldanarak gelmenin acısıyla,
Kapanmış, kalmamış, aramızda edecek kavgaları.
Ey bir gün olsun dil uzatamadıkları Tanrı,
Bil, yürekten kırgınlar bizim gibi sana da...

III

Toprağının kanı,
Eşsiz pamuğun, tütünün,
Alın teri ırgatlarının,
Çevriliyor yabancı parasına.

Gizli bölmelerinde otomobillerin,
Donlar, sütyenler arasında,
Ya da el değiştirerek karaborsada,
Kaçırılıyor tüm zenginliklerin.

Çocukların emzirdiğin sütü unuttu,
Yağmalanıyor kurduğun sofra,
Eli ekmek tutan çekip gidiyor,
Gidiyor yetiştirdiklerin yabancı okullarda...

Sevgili yurdum benim, ey dertli ana,
Yaslanıyorum artan yalnızlığımla,
Sönen küllenen ocağının başında,
Üşümek kalan bana...

KİM OLUR BAŞKA

Kuru ırmak kıyıları kum,
Otluk eski saray kalıntıları,
Bir iki keçi, sığırtmaç çocuk,
Kıraç ova, gök ak bulut lekeli.

Bel boyu toprakta mermer,
Ayıran yoksa ne değişir?
Kireç, taş, heykel, eşit;
Şiirle küfür eş değerdedir.

Anlamak olası değil:
Kim yerle bir etti
O eski krallık beylikleri,
Kopardı tellerini lirin,
Yayıldı bu ölü sessizlik?

Yıkımlar hep böyle oldu bitti.
Her kez göz önünde olur çünki,
Bitkiler gibi azar insan da,
Unutur nereye nasıl geldiğini,
Döner ormanına yabanlaşır.

Gözler bir kez körlenmesin,
Don tutmasın duygular,
Üç beş yeşil ağaç nedir ki,
Nedir ki bin yıllık çınarlar,
Kaç çeki odun, ne kadar arsa?

Anılarla dolu baba evi,
Zarflı hokka, rahle, divit
El yazması Kur'an satılır,
Tartıya vurulur gümüşler, bakır,
Paraya çevrilir her güzellik.

Yüksek sesle konuşur, gülerler,
Kaba gürültüleri sarar kentleri,
Övünürler, yumruklarının gücü,
Döllemekle nikâhsız kadınları,
Tekmeleyip kırıp yıktıklarıyla

Baltaları iner iner,
Yankılanır karanlıklarda,
Kaçırır kimi uykuları,
Bellek haykırır hesap sorar.

Küçük karıncalar o beğenmedikleri,
İçten içe oyar zaman duvarlarını,
Bir sabah kaba kahkahalar donar,
Kale dışında sökülmüş görür çadırları.

Uşaklar çekip gitmiş,
Odalık kızların yatakları boş,
Görünürde ne düşman var,
Ne üstüne sürecek paralı orduları.

Neredeler diye sorduklarında,
Karşılık kısa:
— Kim varsa işinin başında,
Kurmaya durmuşlar yıkık saraylar,
Akıtmaya kuru ırmakları.

Kızgın bağırırlar:
— Kim izin, kim buyruk verdi?
Yankılar gelir:
— Kim mi?
Damarlarında uğuldayan kan
Kim olur başka?

KEREM

Nereye yolun Kerem?
Köprüler kalktı,
Kapandı kalede kapılar,
Saat akşam.

Gel bu sevdadan geç,
Aslı keşiş kızı,
Konakları kaleden
Yüksek duvar çevrili.

Din duvar dinler mi
Kerem'in aşkı?
N'eder bulur Aslı'yı,
Ah eder, yanar.

O gün bugün,
Kerem'in küllerinden,
Havada gül gül,
Sevda kokusu var.

ALDI TAHİR...

Aldı Tahir dedi ki
Başım Ağrı'dan dikti
Kanımda akan Dicle
Sürgünüm bağ göründü
Zindanı cennet bildim
Candan sevdim Zühre'mi.

Dinleyelim Ferhad'ı:
Şirin, sarayın hani?
Su sesi nerden gelir,
Bu kazma yankısı ne,
Aslı'nın konakları
Kül olup yanmadı mı?

Ta uzak Rizaye'den
Varır yaralı Kamber;
Sıvas'tan Aşık Garip,
Derler sevdik sevildik,
Nice hanlar hakanlar,
Bizden zengin değildi...

YUSUF

Bozkırda bir kör kuyu,
Attılar kardeşleri,
Yetiş al atlı yetiş.
Kurtar güzel Yusuf'u.

GÖZLER

Gözleri halkımızın,
Eşsiz güzelliklerle,
Büyürler karış boyu,
Çorak bozkırda susuz;
Açarlar belleklerde,
Kokusuz çiçeklerle,
Çok eski hüzünleri.

Uzar gurbet yolları,
Kat kat derinlerinde,
Umarsız özlemlerle.
İnmiş doldurmuşlardır,
Çarşı pazarı renkle.
Susmuş saklamışlardır,
Nice hıyanetleri.

Gün görmüş, yaş yaşamış,
Acılar sevinçlerle,
Yenmiş yenilmişlerdir.
Har vurup tüketmişler,
Bin yıllık beylikleri.
Baktıkları yerlere,
Değerler sevgilerle.

ÜRGÜP'TE

Güzün Ürgüp'e gittim,
Havada ayva tadı,
Dolaştım çarşı kırı,
Sarılarını sevdim.

Tilkiler dadanmışlar,
Bozmuş yuvalarını,
Ürgüp güvercinleri
Yersiz yurtsuz uçardı.

Tepenin eteğinde
Ürgüp'ün taş evleri
Sorardı eski bağlar
Yeşillikleri nerde?

AVANOS'TA

Yol döner çıplak,
Tepeler arasında,
Yeşili aranarak,
Vardım Avanos'a.

Güzdü kavaklar solgun,
Kırlar bağbozumunda,
Yağmursuz geçen yazla,
Kum kalmış Kızılırmak.

O ırmak o topraktı,
Susarak bana bakan,
Soluk alan odamda,
Olası mı uyumak?

Ey yaş yaşamış ırmak,
Yok senden ayrı yanım,
Aktıkça yağmalandı,
Benim de varım yoğum

GALİP USTA

Avanos'ta
Çömlekçi Galip Usta
Güler, gülüşlerinde
Şarabın pırıltısı,
Aşklar yansır,
Eski Hititten kalma.

Aldı götürdü sular,
Akıldan geçenleri.
Eski Hititten kalma,
Dinlenmiş bakışlarla,
Bakar Kızılırmak'ta.

Arar elleri çamurda,
Hitit ezgilerini bulur,
Dizer çömleklerini,
Eski Hititten kalma,
Güneşlerde kurutur.

Avanos, Galip Usta, çömlekleri
Dükkânı önünden akan Kızılırmak
Eski Hititten kalma
Bir kabartma gibi anılarımda.

KAVAK

Donanmış gemisi ovanın,
Issız bir çeşmenin
Limanında demirli,
Çekmiş bayraklarını,
Güneşte yapraklanarak,
Ak yelkeni direğinde dürülü,
Sallanır göğün dalgalarında.

Atıl, dur,
Su iç,
Dinlen gölgesinde,
Kurut terini,
Oku, çakıyla kazılı,
Kararmış, kap tutmuş,
Adları gövdesinde,
Rastlarsın
Eski dostlarına,
Okursun belki,
Benim de adımı.

Bizleri hayırla an,
Yorulduk senin yolunda.

YAZIT

Anadolu toprağı,
Bilen toprak,
Suskun dinleyen,
Dediklerimi,
Demediklerimi;
Bağışla beni,
Dilediğin gibi,
Seni övemedimse.

Bağışla beni,
Eremedimse,
Senin soylu gizine.
Senin katında
Ben neyim ki?
Bir sıkımlık bir can,
Bir bitki!

Bil ki,
Çok sevdim seni!
Son dileğim olacak,
Bir gün senin olmak,
Etimle kemiğimle,
Karışmak sana.
Bağışla beni,
Uyut, dinlendir...

II. KUMA YAZILI

KUMA YAZILI

Boşuna yaşamadım ben
Gider yazarım kıyıda kuma
Gizli günlüğünü krallığımın
Gece sayıkladıklarım nedir

Silse çıplak ayaklar
Esen yeller örtse de
Unutmaz yazdığım çomak
Ansır parmak uçlarım

Çöker kat kat derine
Durur kalıntılarım
Buluşur karanlıkta
Elleriyle yarının

Güzel yarın hak bildim
Tuttum sana sığındım
Okşa o sözleri sev
Genç ruhları sevindir.

SOYUNUK

Soyunuyor odamda
Kime karşı?

Çiğnediği etekliği
Ayakları altında
Fırlatıp attığı
Bluzu iç çamaşırları
Şurada burada

Ah bu ağır gövde
Saçlarını dağıtarak
Uçmak için kaldırmıştı
Kollarını

Ey papazları
Yeni dünyanın
İlericilik adına
Alın yasaklarınızı
Kafanıza çalın

Ben kadınım
Kadınlığımla
Kalacağım yarına

Suya atar gibi
Atıyor kendini yatağa
Yüzüyor bir kıyıdan
Öbür kıyıya

SESLER

Kim çağıran beni
Adımla pencereden
Bütün odalar boş
Ev karanlık

Bahçede salıncak
Kımıldar esen yelle
Sallanan inmiş gitmiş
O giden belki de ben

Sayısız sevenim vardı
Açan kollarını gülen
Akşamın uçları uzar
Sesleri gölgelenir

SESTİR YİTEN

Sestir yiten
Yıllar ardında
Büyük kalabalık kent
Yürüyoruz yanyana
Yatıyoruz sarmaş dolaş
Bir yatakta
Ben aşıkım
Ya sen nasıl güzelsin

Neyiz biz şimdi
Yıllar ardında
Sessiz
Birer resim

Duyamıyorum
Ne diyorsun
Dokunamıyorum
Sararıyor
Tozlanıyoruz

BİLTMORE OTELİNDE SERVİS MERDİVENİ

Servis merdivenleri otellerin
Daha dar boyasız kirli
Nedense hep böyledir

Koltuk altları ter kokan
Dolu göğüslü oda hizmetçileri
Suskun garsonlar iner çıkar

Alo
Oda no 612
İki kişilik kahvaltı lütfen

Alo, evet 612
Odada yiyeceğiz akşam yemeğini
Lütfen bir şişe de
Kırmızı şarap

Ertesi sabah
Kadınla erkek gitti
Konuşmadan geçtiler koridoru
Konuşmadan asansör beklediler
Ayrı taksilerle
Ayrıldılar otelden

Bir zenci garson
Tabakları bardakları aldı
Bir oda hizmetçisi
Topladı yatak çarşaflarını
Servis merdiveninden indi

Aşkın ölüsü kalktı
Sessiz sedasız geçti
Cenaze töreni

ESKİ SEVİ

Eylülün ikindi güneşi
Selviliklere vuran
Ak taşında bir gömütün
Solan boynu bükük

Günün anılar saati
Yalnızsın balkonunda
Yüzünün bahçelerinde
Eski sevinin gölgeleri

Sırtını dönerek bir bir
Ölen güneşe sana
Gittiler bu akşam da
Yüzünden yola çıktılar

Bak aştılar taşları selvileri
Üşürsün hava serin
Ey yaralı yürek gir içeri
Ey yaralı güneş hoşça kal

RÜZGÂR MI SADECE?

Rüzgâr mı sadece
Dalgalanan
Ekinlerin üstünde
Bu ilkyaz akşamı?

Yalan
Bir kadın o
Dağınık saçları koşan
Hep uçaklara otobüslere.

Aşıktı
Soluk soluğa
Rüzgârdı bir dönem
Eserdi gençliğimde.

NERELERDESİN ŞİMDİ?

Nerelerdesin şimdi?
Gözlerim uçakların izinde
Biri daha silindi gitti.

Dağlar ağarırken
Doğan günle
Sanırım geliyorsun.

Gece lâcivert gökte
Yıldızdan yıldıza
Sek sek mi oynuyorsun?

AŞKIN KARINCALARI

İlkyaza girerken
Aşkın karıncaları
Dağılır evin içinde
Dolapları aranır.

Evet, nerde kalmıştık?
Nerede çekiç, çiviler
Mum kibrit nerde?
Odan karanlık.

Şişede kalan şarap
Masada güller vardı
Buluştukları gece
Geçen ekimde.

Kimi kıyıya iner
Heeey, heeey!
Deniz deniz gezenler,
Nerdeler ikisi de?

DİYAPAZON

Üst üste kayalar
Bir bulut
Gözlerinde üşüyen
Dağ çiçekleri

Kuma uzanmış yatıyorduk
Dev bir Boeing 747
Geçti yükseklerden
Gözlerin açıldı kapandı
Bulut yer değiştirdi

Eskileri soldu
Gözlerinde açan
Yeni çiçekler
Yine üşüyor

MAZI

Ak taşlardan bir duvar
Tozlu bir sıra selvi
Boyunca giden hendek
Çocuktuk ikimiz de

Sen hep orada kaldın
Kuru yaprak birikmiş
Ot bürümüş o hendek
Selvilerin önünde

Göz yeşil eller beyaz
Eğilmiş mazı arar
Uzar hiç bitmez o yaz

Selviler taşlar ışır
Yüzün hep aydınlıktır
Kararmaz gece olmaz...

MARİE

Koca bir romandın sen Marie
Rue d'Ulm — Convention — Saint Michel
Paris bir atlı karınca
Yaprak döken ağaçlar
İlmik ilmik köprüler.

Buluşurduk dar bir yatakta
Sevişmelerimiz uzun bir gezi
Ağzımda ağzının tuzu
Aşardık Alpleri Akdenizi
İki uzay gemisiydik kenetli.

Her kez sıcaklığın Afrika
Karınca gibi kumlarına
Bata çıka geçtim çöllerini
Konakladım eğildim
Hurmaların gölgelediği kuyularına.

Ansırım dingin pazar saatleri,
Kısa öğle tatilleri gibi arada,
Gözlerin süzgün, dudakların izinli
Soluk alıp verişlerini,
Durulan suların dinen rüzgârınla.

Dünyada ne varsa uyumlu
Büyür küçülür biçim değiştirir
Sonuç birbirini tutar Marie,
Dünyaydın sen, sen tarih, sen coğrafya
Sen dünyanın bütünüyle özeti.

SEN KIZIL KARINCALARIN...

Sen kızıl karıncaların
Tane tane çektiği
Aranır burnum yerde
Koşardım harmanına.

Rüzgârların eğdiği
Bir dal mıydın kl bende
Böcek olur yürürdüm
Al taçyapraklarına.

Kanıma karışır da
Sızar giderdin yine
Dökülür bir yerlere
Eriyen saatlerde.

Taşar karlar erirken
Çağıltılarla akar
Aşkın dereleri de

Alır gider de sular
Yanar kum yatakları
Yaz güneşlerinde.

ANILARLA

Derimi yakan ateşti
Atardım sularına kendimi
Deli dolu yaşadım
Aşkını geçti
Kapadım o defteri.

Kaç yaşındayım
Bin mi?
İki bin mi?
İstemem bir aşk daha
Aşar su kesimimi.

Kuruttum anılarının
Bütün kelebeklerini
Alır büyültecimi
Saatlerce bakarım
Renk renk kanatlarına.

AY

Baktıkça yoğunlaşan parıltısıyla
Güzelleşen bir kadın tıpkı.
Baktıkça güzelsin dersin
Dayanamaz öpersin sonra
Daha güzelsin demen gerekir.
Öptükçe dakikadan dakikaya
Yelkovan artı yazar,
Daha güzelsin dersin
Daha güzel, daha güzel şimdi.

Güzel şiirler gibi yeniden
Okudukça açar gizini
Baktıkça kendini verir
Güzel kadınlar gibi ay da...

BİR EL ÜSTÜMÜZDE

Bir el üstümüzden
Çekti karanlığı
Gözlerin elâ
Karanfiller al.

Gece dedikleri
Anlaşılmaz
Bir kuyu dibi
Sevmedim hiç, sevemem.

Ancak gündüzle
Çözülür gözlerimiz
Yelkenlerimiz
Gerilir rüzgâr tutar.

ANLAM

Sen ne türlü desen
Söz dinleyenden
Alır anlamını.

Öyledir görüntü de
Bin kişi denize bakar
Denizi görür biri.

Her yaşam aklın duyarlığın
Kıyılarına varır
Yok ondan öte.

B A R

Yosun rengiydi kapısı
Duvarlar çivit mavisi

Masalar sandalyeler
Dibe çökmüş
Kum yığınları çakıllar

Yarı çıplak kadınlar
Güler renkli giysileriyle
Açılır kapanır
Erkeklerin galsamaları

O kırılmış ışıklarda
Ellerimiz burnumuzla
Bularak ayrılarak
Birbirimizi ağız ağıza
Gidiyor geliyorduk
Balıklar gibi
Barın akvaryumunda

YAZ

Odana dolan ışık
Yazın oluklarından
Taşardı gözlerinden
Akardı saçlarından.

Işığın sularına
Kapılan yatak
Yalpalar duvara yansır
Taşar tavana sıkışır

Uzun aylarca yüzdük
Boğulduk öldük,
Bir gün öğleden sonra,
Yağmurlar başlamıştı.

İSKELE

Kızgın güneş erir
Körfezin kazanında
Deniz üstü kalaylı
İskele cam cam ayna.

Kız yeşil gözlü
Fesleğen mi?
Erik mi?
Yeşillerin kardeşi.

Vapur gelir
Kız gider
Karışır
Denizin dumanına.

AĞUSTOS ÜZÜMLERİ

Ağustos üzümleri
Mahzenimizde şarap

Ağustos ışığını
Saklar şarabın rengi

İçelim kış ayları
Ağustos onuruna

O güzel ağustosun
Sönmesin ateşleri

EYLÜL

Unutulmuş bir salkım üzüm
Kütükte bağbozumunda
Değişen sesinde hüzün.

BİR YAZ GECESİ ÖYKÜSÜ

Yağmursuz ayların kuru otları
Günboyu ısınan toprağın teri
Geceyi kokularla sarmış ılıtmıştı
Kireç badanalı bir bağ evindeydik
Adamı günaha sokan bir yaban inciri
Altında sofra kurduk karpuz kestik.

Evin geliniyle gözgöze geldikçe
Esriktim hem de ne türlü esrik
Aldım sofranın kalabalığında
Yuvalarına çekilen kuşların
Dinen denizin rüzgârın yerini
Güldüm konuştum estim.

Uzadı ağaçlarımız bütün gece
Kuşlarımız aramızda gitti geldi
Bardak uzattık ekmek tuz aldık verdik
Verdik gözgöze kendimizi de
Bu işte bütün olanı biteni
Ne öptüm ne eline değebildim.

Biliyorum ayrı odalarda ikimiz de
Sevişmek için soyunduk yatağa girdik
Yastığımdaydı başı ağır ağır dibe çöktü
Yatağında dolandı kollarım dudaklarım
Kadın şimdi altı aylık gebe
Kocasından değil o çocuk, benim!

İNCİR

Gövdesi kadın gövdesi
Bel kalça etli
Kollar istekli dolgun
Teni kırışıksız.

Kaldırmış kollarını
Saçlar dağınık
Örter yaprakları
Çıplaklığını.

NAR

Alçacık bir dam
Bağın içinde
Önünde kuyu
Kuyu başında nar

Rüzgâr esti tozudu
Sımsıkı her nar dalında
Büyüyor çatlıyor
Pespembe tane tane

Büyüyor damın kızı da...

BABA EVİ

Durmuş bakıyoruz
Baba evine. Senin
İlk görüşün gelinim,
Alt yanı bir ev sana göre
Çatlak duvarın biri
Boyasız kapı pencere.

Bense sesler duyuyorum
Ayak sesleri merdivenlerde
Kapılar açılır kapanır
Pencerelerde saçlar gözler
Karşılar beni sevinçle
Uğurlar hüzünlenir.

YAĞMURDAN SONRA

Yağmurdan sonra
Dururdu pencerede
Bakardı denize
Islanan ağaçlara.

Bir çocuk evden çıkar
Seslenir arkadaşına,
Saçaklardan kuşlar,
Beklerdi çağırır biri diye.

BİR GEZİDEN ÜÇ FOTOĞRAF
I. DİMİTRİ DESPODİTİS

Dostum Dimitri Despotidis
Bir deri bir kemik
Yaralar içinde
Çektiği işkencelerden
Sürgünden sedyede döndü

Unutturamazsınız bana o günü
Yanyana belleğimde
Onun sıcak gülüşleri
Sizin yüzlerinizin
Kımıltısız ölü
Yabanıl karanlığı

II. ANTONİS SAMARAKİS

Dostum Antonis Samarakis
El sıkar iki eliyle
Elleri arasında yüreği
Tam bir babacan
Egelidir o

Güvercinleriyle gezer
Uçurur güvercinlerini
Gözlerinde sevgiler

III. PETROS MARKARİS

Dostum Petros Markaris
Taksim'de bir çocuğun
Elinden kaçırdığı
Koskoca bir balona benzer
Gittim Atina'da buldum
O kocaman balonu

Petros'u bazan
Bir tekneye benzetirim
Yatağan burunlu
Baş açık rüzgârda
Donanmış bayraklarını
Demir almış İstanbul'dan

Ya da koca Petros
Bırakmış teknesini
Pire kıyılarında bir yerde
Şimdi Atina'da
Pipo elinde
Emekli kaptan

BAHÇEDE

I

Anlamak istersen beni
Ağaçlarla iyi geçin
Çiçekleri sula çapala

Ben giderim. Bir akşam
Sessiz boş bahçede asma
Eğilir kulağına söyler
Göz göze küpe çiçeği
Söyleyemediklerimi.

II

Ağaçlar çiçekler de
Sever düşünür acı çeker
Değişik bir ülke gibi
Gez dinle bahçeyi

Ağaçlar çiçekler de
İçini dökmek için
Öğrenir dillerini
Açar, göz verir
Üzünle yaprak döker
Sevileri geçti mi...

EV KAÇKINI BİR ÇOCUK

Ah bu deniz
Rimbaud gibi biri
Ev kaçkını bir çocuk

Bir gün İzmir'de Kordon'da
Balık eti bir kadın
Fotoğrafı önündeydi
Kapısında bir barın
Kasketi geriye atmış

Eski takalardan bozma
Meyhanelerde görürdüm
Sık sık Haliç'teki
Ucuz şarap balık
İçer karın doyurur

Manhattan'da işsiz
Bıçaklanmış bir kavgada
Bütün bir kış ılık
Doklarda güneşlendi

Bir yaz Marsilya'da gördüm
Terlere batmış çıkmış
Boşaltırken bir gemiyi
Cenova'da tutuklu
Napoli'de grevdeydi.

Long Beach'te aşık
Doğulu bir kadına
Tanca'da sarhoş
Saç sakal karışık

Küskün kiminle göz göze gelse
Hiç yoktan hır çıkarır
Sevdiği kim, kime kızar
Bilinir mi?

Deniz bu
Rimbaud gibi biri
Çeker gider
Elleri ceplerinde
Dudaklarında ıslık

BEN DEME SAKIN

Ben deme sakın
Alma ağzına o tekil sözcüğü
Bir halattı ben
İlk yarısında yüzyılın
Atılan her tekneden kıyılara
Dost elinde ayna
Ellerden teknelerden alındı.

Günümüzde kim varsa kendi beninden bıkkın
O kadar çok haram çok yalan çok zina
Batmış bulanmış o çok katrana
Razı değil kendiyle kalmaya yalnız
Kimsin nesin elbet seni bilmek istemez
Gelen yumruklanan ayna şangırtılarıdır
Tuz buz cam kırıkları üstünde yürüyoruz

Ondan bu akşamlar inerken
İçkili yerlerin artan kalabalığı
Gürültülü yazlıklar büyüyen kentler
Ondan bu toptan HAYIR'lar EVET'ler
Başları yerde ağıla yürüyen bu sürü
Böceklere benzesin loş diskoteklerde
El ele kalsın soluyarak çiftleşsin yeter
Otomobillerin arka kanepelerinde

Bırak bir elli yılda böyle geçsin
Böyle susarak dilsiz sağır
Unutalım unutalım kırdığımız potları
Yediğimiz körpe umutları çiğ çiğ
Çiğnediğimiz alın terinin öksüz otları
Sağlam kökleriyle filiz sürer dirilir
Gün gelir doğruluruz kendimize döneriz.

Kapanır barın kapısı arkadan her gece
Bir kuyuda batar boğulur içerdekiler
Kör sokak lâmbalarına doğru yürürsün
Takılır ardına adımlarının yankısı
Üşüşür beynine sinekler karıncalar
Başlar o keskin pişmanlık çığlıkları
Söndürür ışıkları yatağında üşürsün

Boğamaz o çığlıkları uyku ilaçları
Bir kadın tanırım
Kalkar gece yarıları
Sessiz odaları dolaşır
Durur pencereler önünde
Dinler karanlık taşları

Neredesiniz neredesiniz siz ey
Çocukluğun sıcak elleri
Mutluluk umutları
Isıtın onu sarın
Çıkarın verin
Eski bir sandıkta kalmış
Bebeklerini oyuncaklarını

Kalabalık kentlerin dağdağasında
Geçiyor ömrü itiş kakış
Sabah akşam içkili
Hiç yoktan ağlamaklı
Hiç yoktan hepimize dargın
Kalbi çok sayıda ölülerin düşüp kaldığı
Sesini yitiren bir savaş alanıdır

NİRENGİ

İçimizde bir sen
Eriştin bugüne
Sınırına ayak attın yarının
Bir sen
Doğan güne
Ayak uyduruyorsun

Geçmişin giysileri gibi
Çekmiş eprimiş
Sandık kokusu sinmiş dizeleri
Şiir defterlerinde okul sıralarının
İçimizde kim varsa
Kapadı o defterleri
Ağızlarda TV biberonu
Günlük basın emziği
Duygular fotoromanlar
Kötü filmlerle soğuyor ısınıyor

Bir senin şiirlerinde
Sabahın çiği nemli güneşli
Yalınayak dolanıyor yağmur
Bir sen yedi kat derinde
Akan suları duyuyorsun

Barut kokusu dönen satellit
Uçan daireler beton çelik
Yumurtasında canlı her insan
Kabuğunu kırdı kıracak
Senin şiirlerinde

Dağdan dağa radarlara
Yol gösteren bir nirengi gibisin
Tek başına kendi tepende

Dizelerin yeni kopmuş çiçekler
Açıyor yüreklerde ışıkla
Üzünle soluyor

BUĞDAYDAN ÖĞRENDİM ŞİİRİ

Buğdaydan öğrendim şiiri
Canım kara buğdaydan
Tadı tat binlerce yıldır
İyilik cömertlikle alır
Sofralarda yerini.

Akan sulardan öğrendim
Kimsesiz çeşmelerden kırda
Duru pınarlardan dağların beleninde
Denizden ya da, yazlar kışlar geçer
Tükenmez bize anlattıkları.

Kır çiçeklerinden öğrendim
Ürerler dağ bayır kendiliğinden
Renkleriyle kurumlanmadan
Ayırmadan çobanı beyi
Sunarlar güzelliklerini.

Köy kahvelerinde öğrendim
Yağmur, toprak, kadınlar, severek
Bir ömür sözünü ettikleri
Ne kıtlıklar kırar umutlarını
Ne istekleri biter tükenir

Çarşıda pazarda öğrendim şiiri
Küfürlerinden balıkçılar şoförlerin
Saysam ustalarım hep böyle gider
Adsız ağaçlar, göğün değişimleri
İçgüdüleri kuşların böceklerin...

Nasıl renk renk açarsa kır çiçekleri
Kayanın dibinden patlarsa kaynak
Sevince sarhoş olunca bizlerden biri
İndirir yumruğunu yırtarsa gömleğini
Şiir yazarım ben de kanımı akıtarak...

ATMACA

Olmak isterdim o sıcakta
O bol ışık altında
Bir kovuktan
Sürüne sürüne çıkarak
Uzanmak sıcak kuma

Pasifik kıyıları mı orası
Yoksa Urla mı ne
İşte öyle bir yerde
Kardeşim böcekleri bulmak
Tek başıma ısınmak kurumak

Düşündün mü
Karınca olsan
Bu çıplak adamlar
Ezer seni topuklar altında

Buruşuk gövdesinde koca meşenin
Bir böcek sana eş duygularla
Yürüyor tepe dallara
Ondan öte ölümsüzlük mavilik

Yüreği sevinç dolu serçe
Atar kendini tepe dallardan
Göklerin boşluğuna
Oynaşır ışıklarla

Ben böcek karınca serçe
Ne yapsak kurtuluş yok
Büyür gözlerinin kuyuları
Atılır üstümüze bir atmaca
Kanatları dünyamızı karartır

DAHA NE KADAR

Daha ne kadar Tanrım
Geçti geçiyor ömrüm

Daha ne kadar sürer
Gelen kaba gürültü

Savrulan bu toz toprak
Ne gün yatışır diner

Ne gün yıkılır zalim
Masum sevinir güler

Solan gül yaprak tellim
Boy veren çalı diken

Görmeden deniz dingin
Yeşil sevdiğim kırlar

Aralıktan dolan yel
Söndü sönecek lambam

Benden önce gidenler
Gözleri açık gitti

Benim de ozan yazgım
Öyle yazılmış belli

BATIK

Çekilir önümde deniz
Alır götürür elimden
Renkli taşlar kabuklar
Deniz böceklerini
Boş bir dam kalır
Kıyıda makiliklerde

Sökülmüş kapı pencere
Kirişler kiremitleri
Toz toprak ot bürümüş
Dört çıplak duvar
Piç bir yaban inciri

Isındık geçti ateşleri
Ellesen kül olur
Eski sevgileri
Sevinçler kışa girdi.

Denizler inerek çekildikçe
Açıklara orsalayan yelkenli
Döneceğin limanlar
Geride batık demektir.

AKSESUAR ODASI

Çıplak duvarda kararan ayna
Bu dantel ipekli kadifeler arasında
Gider gelirdiniz çabuk adımlarla
Ey eşsiz güzel kadınlar görünün yine
Ey şanlı erkekler boy verin belde kılıçlarınızla

Yılların katmanı lekeleri silinsin
Dönün topuklarınız üzerinde gülün
Gençlik güzellik günlerinize aynada
Akıp giden zamandı sizin direndiğiniz
Her oyunda avuçlarınız ne çok terlerdi

İşte Lady Macbeth, Antigone, Mirandolina
İşte Kral Oidipus, Lear, IV. Henri
Gülüşleri ağlamayı andırır soytarılar
Yaslı Elektranın kara giysileri
Bir köşede Seher'den kalan nalınlar

Saçları dağınık ayakları çıplak
Bir keder çizgisidir ak giysisi
Sularda nilüferler gibi açar
Bir mırıltıdır dolanır kıvrımlarında
«Gidiyorum Efendimiz arabam gelsin...»

O yıl bir mevsim Hamlet oynadık
Güzel Ofelya iç sıkıntısı keder
İçinde her akşam kuliste dolanır
Her gece çıldırır suya atardı kendini
Birimiz el uzatıp kurtaramadık

Perde alkışlarla kapanır
Aksesuar odasına taşınır o dünya
O dantel, ipek, kadife yığını
Çıplak duvarda kararan ayna
Kimbilir gömüt kaç Ofelya'ya

ŞADİ'YE
A Ğ I T

O dost sesiyle
Selâmını alamam artık
Aldı gitti
Bakışlarındaki yangını
Küllenmiş bir mangal
Ardından yüreğim
Bir mahzen soğuk karanlık

Ağaçlıklı yolu gibiydi
Büyük bir bahçenin
Rahat soluk aldığım
Deniz kıyıları gibi
Açık alabildiğine göze
Gitti sevdiğim sokaklarda
Yabancı yarım kaldım

Yıllar yılı
Yarışır gibi
Yanyana soluk soluğa
Dost yaşamıştık
Gitti
Yarışı bıraktı atım.

MADEN

Bir yağmur damlası ardından
Girdim damarına
İniyorum yapraktan

Sap dal gövde
Günler geceler bitti
Karıştım köklerinden
Toprağa yaşlı meşenin

Kömür ile kalker
Küf ile nem
Binlerce böcek
Aralarında ben

Karanlık ormanda gece
Nasıl bakarsa kaplan
Parlıyor gözleri derinde
Bana bakıyor maden

GÜZEL ÖLÜM

Ne güzel ölüyor çiçek
Öyle isterdim ölmek

Ne zengin olmakta gözü
Ne övündü renkleriyle

Sofrası gelene açık
Kelebek börtü böcek

Cömert alçakgönüllü
Savurdu tozlarını yele

Severek sevilerek
Geçti kısacık ömrü

Sevdiğim karşı tepelere
Gözlere görünmeden ben de

Savrulsam penceremden
Güzel olurdu ölmek

IHLAMUR

Durdum uğultusunu
Dinledim ıhlamurun

Ey kocamaz anası
Kemanların tamburun

Dalların gökten vurur
Köklerin toprak çalar

Durur üstünde bulut
Yağar inceden yağmur

Kimiler kaval yontar
Şiir düzer ozanlar

Tümünün özlemi bir
Biraz ıhlamur olmak

Yaşam hoş bir kokudur
Ölüm sağır toz toprak

DENİZ GÖRÜNÜR

Sonunda deniz görünür
Çamlıklı bir tepeden
Devrilir önünde gök
Denizle dolar boşluk

O iyileştirici derin
Uçsuz yoğun mavilik
Çok eski umudundur
Uzanır senin olur

Okşar rüzgâr yüzünü
Gülersin bilmeden niye
Niye yemin ettiğin
Söz verdiğin kime

Sonsuz denizin eliyle
Kutsandın bağışlandın
Denizsin artık sen de
Ey mutlu ölümlü

AÇ GÜNEŞ
1980

AÇ GÜNEŞ

I. LİBİDO

Ey eski kaleler denizi
Yaşlı Akdeniz
Gezdim kalelerini

Bir yaz günüydü Akkâ'da
Gezdirdim kale avlusunda gölgemi
Bir ben o öğle sıcağında
Anası babasıyle bir İsveçli kız
—Bol bol fotoğraf çekti—
Önüm sıra allı morlu bir kılavuz
Güleç bir devedikeni çiçeği
Kırık testi parçaları şurada burada
Ak pak bir kaval kemiği ansırım
Bir yusufçuğun ışıktan çizgisini
O aşınmış taş basamakları ben de çıktım.

Dolanırken boş duvarları
Bunca yelkenlinin boşalttığı
Açıklardan gelen esinti
Sarı karıncaların hızlı hızlı
Usulca taş aralarında biten kılcal otların
Saydam su sineklerinin titrek kanatlarıyle
Neydi o bitmez tükenmez anlattıkları

Ey benim elsiz dudaksız
Gençlik aşkım
Ey gözlerim budaklarında
Uzanıp yattığım
Yoksul bekâr odalarının tavanları
Açılın.

Gözleri üzünden iki çivi yüzünün çarmıhında
Saçları hep öne düşer dağılırdı
O benim gençlik aşkım tek aşkımdı
Ne yapsam yaşar etimle tenim arasında
Odur kanımda haydi diyen o sevecen kımıltı
Özlediğim aradığım odur yaşamımda
Bir başka kadın her limanda kollarıma aldığım

Haydi bütün uç noktalarım
Ellerim dudaklarım haydi
Şimdidir tek zaman
Şimdi olmazsa bitti

Sonra o biten şimdi

Akkâ Kalesinde şimdi o İsveçli kızdı.

Ey eski kaleler denizi
Yaşlı Akdeniz
Durdum üstünde surlarının
Köpüklerine baktım
Aşk özlemi içinde etim
O Hint kokan Eski Mısır kokan toprakta
Tüm dişi olsun kadın olsun
Benim olsun istedim
Kıyıya getirdiklerin
Kıyıdan götürdüklerin

Tüm kardeşimdi tümü kardeşim
Testi kırıkları, kaval kemiği, böceklerin
Ah dile kolay
O kemik de kaşınır şarap içerdi.

II. ET İLE KEMİK

Ey eski kaleler denizi
Ey soluk yorgun deniz
İzmir Selçuk Bodrum
Soluk kıyılarında gezdim durdum
Bağ bağ kuru çiçek demeti
Solgun kalelerini.

Demir parmaklıkları mahzen pencerelerinin
Bir yılanın gömlek bıraktığı duvarda
Bir yaşlı kertenkele güneşlenirdi
Karınca dizileri karafatmalar akrep çıyan
Örümcek ağları güvercin pislikleri
Neydi o martı seslerinin çirkinliği
Neydi hep çürüyen küf kokuları yayan
Hanidir tutsak iniltileri dindi
O gül tenleri toz toprak örttü
Gezdim Beyrut Yafa Dubrovnik Split
Ey deniz gördüm her kalen bir gömüttü.

Yankılanan paslı demir dönen kilit
Yankılanan taş ile mızrak
Belli erler burçlarında nöbet değiştirir
Kim geçse keser o loş geçitleri
Ayakları çıplak bele inen saçları
Bir odalık zehir diye yalvarır
Deli değil mutsuz sadece
Duvarlarda günün gölgeleri yükseldikçe
Ovada giden bir deve kolunun çanları
Gece boyumuza nasıl çabuk tırmanır
De bana neden hep geç kaldık neden sevişemedik

Etiyle güzeldi kemik
Dişler dudaklarıyle ak
Saçla karışınca ten kokusu
Uçur gülüşlerini ellerin ellerimde
Denizin üstünde ışıltılarla kal
Açıklarda göz kamaştıran güneş
Yer değiştiren cıva ile su

Bergama Kalesinde eski saray avlusu
Yıkık bir pencerede bir kuş öter beni çağırır
Kuş muydu yoksa eski bir saraylının ruhu
O sarayda görülecek kim kaldı öyle de olsa

Bir başka yaz
O yüksek Alanya Kalesi
Deniz ile gök arası bir boşluk
Adımlarımda intihar korkusu
Güneş ağzında bir tutam otla
Al bir keçi oldu karşıma çıktı
Derisi sıcak buğulu ağzı bakışları yangında
Al bir keçiydi tam
Her yerde diş izlerini gördüm çizik çizik

Bir gün Çeşme Kalesindeydik
Duvarlarda okla delik yürekler
Maniler sayısız imza isim
Aklımda onlardan biri
Sürmeneli Sefer
Kimdi nerelerdeydi şimdi
Dalgalı saçları duru mavi gözleri
Nerede hangi keçilerin
Ayakları dişleriyle çiğnenir

Ey yaşlı deniz
Hep gelip geçeceğiz
Bu aç güneşin altında
Esen rüzgârda savrula savrula
Toz toprak olacağız
Duvarlarda yazı
Okunmaz silik
Boş kaleler kıyılarında

Görkemli fosiller gibi kalacak
Bizden bir titreşim
Otların uçlarında
Üstümüzde keçilerin gözleri.

III. DAĞLARDAN İNEN NİSAN

Dağlardan inen bir nisandı
Çiçekler çok sular kokularla
Hiç unutmam Nis
Kalesini gezdim. Dolandım
Eski liman sırtlarında
Çiçekler çok sular kokular
Yayılmış çarşı pazar
Sağlıklı dağ köylüleri.

Her sokak bir renk yığınıydı
Kuru yazlar kışlar soldursa da
Limanda renk renk tekneleri demirli
Övünürdü içkici kaptanlar saç sakal karışık
Çinden top top ipekli Yemenden zencefil akik
Nis'in renklerini biz taşıdık biz dağıttık

Unutmam kırmızı entarili esmer bir kadını
Penceresinde dizili sardunya saksıları
Üstünden pancurlarını açtı eğildi çengelledi
Hâlâ da göz gözeydik.

Ey Rodos şövalyeleri Ceneviz korsanları
Anladım neden sık sık kılıç çekerdiniz
Özler yelken açardınız o esmer kadınları
O uzun deniz yolculukları insanda sabır mı bırakır

Âşıktım ben de diri göğüslerini en çok
Serin yerlerinin meltemini severdim
Ardımda kentin soğuk sokakları karanlıkları
Donanır aydınlanırdım etinin ışıklarıyle

Çıralı odunlar han odalarında is
Değsem huylanırdım yere serili posta
Tütün rengi saçlarını koklardım cüzdanımda
Ben de şarap içer tütün içer kumar oynardım

Ey eski âşıkları Akdenizin
Siz öldünüz mü yoksa benimle ölmediniz
Bana sizden kalma bu kösnü bu isteklerim
Bu aç güneşi doyurdunuz diyelim
Ne bitti? Ne değişti?

1976

YİTİK KALYON

Eski kitapları okurduk
Aklımız günlük işlerle karışık
Dururduk eşiğinde boş bir evin
Anahtar elimizde kararsız ilkin
Soluk alışını dinlerdik sessizliğin
Girsek mi yoksa girmesek mi

Yeter aldatıldığın bugüne dek
Yeter ezik yüreğinin ağrısı
Geldiğin kapıdan geri dönemezsin
Bu sessizlik içinde nabzı
Durmadan atan zaman değil mi
Senin için son yargıyı verecek

Ey sevgilerle büyüyen çocuk
Yaşamın şimdi neresindesin
Çevrende açılan bu boşluk
Güz harmanlarının kokusu
Saçlarını okşayan eller gitti
Aşkların doğar doğmaz öldü
Acılarının bütün suçu senin mi

Gülüşleri dün gibi hatırımda
Bindikleri yitik bir kalyon
Yol alır sıcak denizlerde şimdi
Kayan bir ışıktır sularda balkır
Donanmış geçer açıktan geceleri
Yanar yelkenleri gün batımında

Hadi açalım kapıyı girelim
Hani dost bir mektup gelir
«Kardeşim
Biliyorum yorgunsun
Ev boş bizimkiler yazlıkta
Gel bir kaç gün bende kal»

Küçük bir yağmur bulutudur
Kuru tohumlar çatlar yeşerir
Yüz havlusu traş takımı terlik
Çorap gömlek mendil
Bir pantalon şu bu
Küçük bir çantayı umutla yerleştirir
Gözlerin açık sabahı beklersin yatakta
Yolculuğun akşamdan başlamıştır

Bir otobüsün cama yakın penceresi
Sarsıntısı köprüler geçen bir trenin
Sabah sabah sisli bir rıhtımda
Sıcak bir bardak sahleple başlayan
O deniz yolculuklarını ne çok severdim
Yoksul bir öğrenciydim o yıllarda
Üzünlenirdim küpeştelerinde gemilerin

Doğru dürüst tanıdığın kimdi
Bir iki biletçi bir sandviççiden başka
Herkese dargın gibi ayrıldığın kentten
İzdüşümü deniz üstünde silinirken
Yüreğinde yer eden yalnız sevgiydi
Deşilirdi yalnızlıkların irini
Martıların çığlıklarıyle iyileşirdin

Ev sana yazdığı gibidir
İnik perdelerin aralığında
Bu çiçek dallarında bademin
Bu çiçek kokusunu unuttun mu
İnen çıkan seninle merdivenlerde
Âşkındı, şimdi bu evde kedi
Okşanma isteği el sürdüğün yerde

Geride al porfirden denizin dişlediği
Yer yer kemikleri görünen dalgakıran
Dik bir balinayı andıran deniz feneri
İşte ilerliyoruz solgun sayfalarda
Bordamızda hışırtılar bugünden yarına
Sevecen bir soluk yelkenleri dolduran

Sunion Burnunu gece döndük
Açıklarda yol aldık sabaha kadar
O yitik kalyondaydık uyandığımızda
Ne zaman yaşadık ne zaman öldük
Donmuş bir gülüş dudaklarında
Gözleri üzün dolu ölülerimiz
Durmuş bakarlardı bize prizmalarda

Akropol'e uğrayacağız Delfi'ye gideceğiz
Argos'ta kalacağız bir kaç gün dönüşte
Sonra adaların adası Girite
Sayda Sur Aşkelon Yukarı Mısır
Ahdi Atik hangi kenti övdüyse
Kanımda Klazomen göklerinin sütü
Varır demirleriz zeytinlikler önünde

Madem sevgisin bende
Sevgini ölçeceğim sevgilerle
Madem haklısın güzelsin iyi
Ey benim geniş sağrılı atım
Zümrüt kakmalı kılıcım
Bütün aklındakileri sil de
Söyle nasıl savaştım

«Kardeş kardeşi vuruyor»

«Eskiden şen türküler söyleyen
Kadınlar ağıt yakıyor şimdi»

«Yabancı askerler kol geziyor Mısırda»

«Hırsızlar zengin, zenginler hırsız»

Eski bir Mısır şiirinden bu dizeler (*)
Biz söylesek yeri değil mi

Diyeceksin ki «Peki neden
Değişmedikten sonra beş bin yılda
Neden sürüp giden bu kavga?»
Demek daha uzun bir iş
Değiştirmek insandaki hayvanı..

Kötülüğün kökü derindedir
Sevgilerin kuşkuları uykuda
Hatırla zengin Amon rahiplerini
Kötülük ne çabuk din değiştirir
Kurur ışıkta zehirli çiçekleri
Dirilir boy atar karanlıklarda

Yanılmaz bilge zaman yargısında
Eski Mısırda can yakan çalan çırpan
Yadsırdı ölüler kitabında ettiklerini
İyiliklere sığınırdı Osiris'in katında
Bilmez ki doğruya inanmayan insan
Kendidir bağışlayan kendine cennetini

(*) Talât Sait Halman'ın bir çevirisinden.

Diyeceksin belki
Söner ışıklar gözlerimizde
Gün gelir bizimle deniz de ölür
Kabaran bir dalgada kalır bu kalyon
Binbir serüven derinlerden gelir de
Güzelliğiyle dolu geçen bir ömrün
Vurur kalırsa nasıl
Kumsala mavi çakıl

Yaşamak türlerin öyküsüdür
Ağaçlar yoktur ağaç vardır
Denizler içindedir deniz
Ölürsek bizden ne kadar ölür
Yaşar iyiliğimiz güzelliğimiz
Bayraklarla donanırız da
Geçeriz bu yitik kalyonda
Dolanır havalarda türkülerimiz...

1978

MÜZELERDE YOLCULUK

Eski müzeleri dolaşırdık
Ölü kentler, boş kaleler, eski saraylar
O uzun gezilere çıktığımız aylar
Deniz diplerine benzer gölgeli dehlizlerde
Akıntılar gibiydik biz de

Nasıl buğday çeker dizi dizi karınca
Hiç oturdun mu başında yuvalarının
Bir kavga kıyamet bir koşuşmaca
Yeryüzü sürekli bir devinim içindedir
Yerin altında bütün sesler dingin

Müzeler belki de ülkesidir Hades'in
Kapılarını Asur aslanları bekler
Nereye baksan eski bir tanıdık
Eski Bergama, Atina, Efesin
Bir zamanlar sokaklarında gördüğün yüzler

Doğa ile yalnız insan boy ölçüşebilir
Barış ile savaş, acı, sevgi, nefret, kin
Kökü bütün gök gürültüleri sessizliklerin
Kendi öz yapısında kendiyle bütünleşir
Kendi özsuyundan alır dudakları nemini

Şarap testilerinde flüt sesleri yalınayak
Güle oynaya gelip geçtiler dünyamızdan
Belden aşağı at belden yukarıları insan
Bol gölgeli ağaçlar altında kucaklaşarak
Saçtılar rüzgârlara ilk yeminlerini

Sevgileriyle aralandı ilk karanlıklar
Sevişirken uğultulu ağaçlar gibiyiz
Sarsılarak can değişir, kesilir, devriliriz
Alır gider gövdelerimizi ayrı akıntılar
Vurur ıssız bir kıyıya kalıntılarını deniz

Git çağır geçip giden zamanı
Defterlerin romanların arasında
Kuru çiçeklerin olmalı, bir çekmecede
Soluk mektupların bazı fotoğrafların
Bazen dolaşırsın o küçük müzelerde de

Tabloların arkası boş duvar
Baktıkça gözleri üstümüzdedir
Elektronik ışınlar gider gelir
Konar kalkar ardarda sazlıklara göllerde
Gölgeleri sularda yıkanan kuşlar

Sesini yitiren dudakları kımıldar
Sana doğru gelen bir heykelin
Al götür beni çayır çimen kırlara
Çiğnemek isterim çıplak ayaklarım altında
Dişlerimde sapını bağ filizlerinin

Onlardan biri o can sıkıntısıyle
Müzeden kaçardı takılır ardımıza
Gezerdik özlediği sokaklarını kentin
Durur sulara bakar üstünde köprülerin
Kadeh kaldırırdık barlarda yıldızlara

Avluda geçmiş yıllar dolanır, boğuk
Yankıları ulaşır sana adımlarının
Dokunsan elleri ayakları nasıl soğuk
Bu giysilerin sandık kokusu, kuruyan
Yazısı mürekkebin, tüm ölüm tanıkları

Yerlerde tuz buz kırık dökük bir ömür
Yaşanmış yığını dünlerin
Çıkar mahzenin taş merdivenlerini
Soluk gibi elsiz ayaksız biri
Üstüne üstüne yürür

Ölümdür vurduğu geçen saatlerin
Gelen saatlerin gösterdiği ölümdür
Dikmişler gözlerinin içine gözlerini
Gülerek dedikleri, susarak dedikleri
Ölümdür, ölümdür, ölümdür...

1979

KIYI

İlk ışıklar suya değerken
Demir aldık
Bütün gün kıyı kıyı
Güneye doğru indik
Rüzgâr bizimleydi
Bizimle yunus balıkları
Üstümüzde beyaz bulutumuz
Kırışıklı çivit mavisiydi deniz

Yoksul köy gömütlüklerini andırır
Çıplak tepeler
(O iri kayalar yok mu
Tanrıların gazabına uğramış
Her biri taş kesmiş gömülü bir dev
Toprağını yağmur almış götürmüş
Yalnız çürük rengi suratları görünür)
Taş kırıkları, kekik kümeleri, ak dikenler
Çıngırak sesleri
Dağınık keçi sürülerinin

Çiçekler meyveleriyle eteklerinde
Denize inerken tutuklanan
Katırtırnakları yaban incirleri
Ahlatlar bodur meşeler
Genç zeytinlikler yer yer

Bazan beyaz badanalı
Tek katlı bir damın
Kuyu ile kapı arasında
Gidip gelen kadını

Çamaşır serili nar ağaçları
Buradayım deyen bir kavak
Bu boş kıyı adına
Bize doğru havlayan
Melez bir köpek

Yarık bir kayadan fışkıran
Bir çamın gölgelediği
Dingin bir koyda
Güneşe doğru uçan
Arı

Biz gittik
Bizimle geldi tümü
Ağımıza düşmüştü
Yer gök
Bütün kıyı

1979

ÖLÜ KENT

Eski tiyatroyu ot bürümüş,
Eski saray
Parça parça mermer.
Uzakta,
Sonunda zeytinliklerin,
Koyakın yayını
Dolduran Adriyatik..

Ölü kenti gezerken
Sanki batık bir ülkeydik,
Deniz dibi bitkileri
Esinen zeytinlikler.
Üstümüzde yol alan
Bir petrol tankeri,
Dönen kuşlar,
Yığın yığın mavilik

1979

DELFİ'DE BİR HEYKEL

Aşağıda nergisli derin koyak
Uzakta denizin çivit rengi çizgisi
Öptüm o kırık mermer ağızı.

Dudaklarının tadı
Andırırdı nergisi
Çimdiğim yaz denizleriydin.

Sürdükçe savaş arabalarında
Atlarımı dolu dizgin
Yaklaşırdım saçlarının kokusuna.

Mermere yontan usta
Sana benim gözümle baktı
Bana bıraktı gözlerini.

Et çürür can ten değiştirir
Güzel sevgi ağacı açar
Kuşaktan kuşağa çiçeklerini

Dökülür çayır çimen
Rüzgârlarda dağılır da
Çoğalır bugünden yarına

1979

AŞK GEÇER

Aşk geçer
Akan şu bulut gibi
Ey üzgün maviliklerde
Boş kalan bulutun yeri

1978

MENFİS

Saçların Eski Mısır
Bakışların Nil
Beyaz ketenler giyin
Menfis'liler gibi sen de
Menfis'e gidelim

Bir gün olsun Menfis'te
Kalsam seninle
Kuru taş bir otelde
Çözerim gizini
Hiyeroglifin

1978

AFRİKADA İNTİHAR

Gözlerin *Nefertiti*
Oturuşun ona benzer
Güzelsin eski Mısırdan beri

Yürü sen
Kuşların balıklarınla
Sağın solun halayıklar

Yürü açsın lotüsler
Nar ağaçları gülsün
Öğünsün Tanrı *Ra*

Punt kuşunun uçuşu
Övgüdür güzelliğine
Senin için bütün *Teb* ayakta

Senin için sarayında
Harp çalar firavun
Kil oyar usta

Seninle ilgili
Bir başlık haberi
AFRİKADA İNTİHAR
Kesmiş damarlarını
NİL

1978

KOŞU

— Oktay Akbal'a —

Yaklaşık iki dağ
Tortul kayalar arasında
Bir geçitti
Yerim haritada
Sesinin titreşimi
Uzadı gitti önümüzden
Işıttı önümüzü
Senin atlıların
Bam bumm
Bam bumm
Tak tak tak
Tabancalar tüfekleri
Ürken akbabalar
Kaçışan sincap tilki
O ne hızlı dörtnal
O ne düğün şenlikti
Bir kovboy filmi
Gibi soluk soluğa
Yaşadık o hikâyeyi

Bazen mırıldanırım
Ne çabuk ne çabuk
Atlarının hızından belki
Belki benim gündüz uykularım
Geride hep geride kaldım
Bir gün ardından baktım
Pembe bir toz bulutu ufuk
Aştığın dağın üstü
Yüzünden vuran aydınlık

1978

KUYU

Bellek bir kuyu
Karanlık derin
Durur aynasında
Bütün gülüşlerin

Ak bulutlu bir gök
Yeşil bir dal önünde
Resimler çektirmişiz
Seninle eğilerek

Düşen bir yaprak
Suları kırıştırır da
Bir yarasa karanlıkta
Vurur duvardan duvara

1976

DENİZ KIYISINDA

Bir adam
Oturmuş denize karşı
Tek başına bir masada

Önünde bir bardak bira
Burası Çeşmealtı
Mehmedin kır kahvesi

Denize bakıyor, oysa
Gördüğü Brüksel'de
Metropol Otelinde
Kaldırım üstü bir masa
Önünde bir bardak bira
Bekliyor kızıl saçlı bir kadını
Kadın yahudi adı da Hanna

Yaşı altmışa yakın
Bir gömlek bir pantalon
Ayağında sandallar
Saçları dağınık rüzgârda

Ondan görünen bu kadar
Onun gördükleri
Sulara dalan bakışlarında

1979

ADA

Her insan bir ada
Denizi ortasında
Keçisi kulübesi
Kendi Robensonuyla

Gemiler geçer açıktan
Durur dik bir kıyıda
Seslenir mendil sallar
Her insan adasında.

1979

BAHAR

Gülgillerle dolu
Yeşeren bahçede
Akşamları bir kadın
Tek başına dolanır
Gülgil görünümüyle

Yapraklar ışır
Yeşil gözlerinde
Karışır dallar
Kanat gölgeleriyle
Küçük kuşların

Bastığı yer toprak
Kökleri derinlerde
O da bugünlerde
Çiçek açtı açacak
Mevsim bahardır

1979

NİSAN

Nisandır
Aç kapılarını
Pencerelerini
Tozlu sıkıntılı
Ne varsa
Dışarı çıkar
Silkele balkonundan
Kışın dırdırlarını

Çok değil
Çay pişinceye kadar
Leylaklar erguvanlar
Kalkar gelir
Nisan dolar odana

1979

DENİZ

Penceremden bakınca
Ağaçlıklı bir tepe
Ardında deniz

Ağaçlar
Sokulgan köpeklerdir
Açtım mı penceremi
Bir koşu kalkar gelir

— Ya deniz?
— Deniz mi?
Alır başını gider
Denizi kim eve sokabilir?

1979

LEYLEK GÖÇÜ

Uzun beyaz bir kalyon
Bu leyleklerin göçü
Yüzün bana dönük
Yer aldık bordasında

Işıklar ay ay söndü
Ağustos lâmbaları
Eylül lâmbaları da
Kargalar yerleşti odalara

Asmanın altında çürük ot
Toprak kokularıyle burun buruna
İnan artık akşamları
Bekleyecek gücüm yok

Bir kör el yordamıyla
Bahçemde döner dolanır
Bütün yapraklarım kuru
Çıtır çıtır ayak altında

1978

PENCERE

Biz birer
Küçük pencereyiz
Pencere bile değil
Küçük birer delik

Ne gördükse
O delikten gördük
O kadar yaşadığımız
Bütün bildiğimiz

Dünyaya geliriz
Açılır o pencere
Bir gün hiç anlamadan
Kapar gideriz

1978

YARALI

Azgın atlar denizi köpük kan
Dörtnala üstüme üstüme gelir

O gürültü kıyamette
Sesimi kim duyar kim yetişir

Bütün topraklarım elimden gitti
Sevdiklerim ölü evim barkım yerle bir

Kurban yaşadım bütün ömrümü
Yargıçlarım hep kana susamıştılar

Öyle öfkeli yaban öyle sağırdılar ki
İnsan yangın olsa dağ olsa karşı koyabilir

Uzaklaştılar atlarının ayakları kırılmış gibi
Ovada gecenin iyileştirici sessizliği

Vurulduğum yerde sırtüstü açıyorum gözlerimi
Ey dost böcekler, kardeş yıldızlar

1975

ŞİİR

I

Biliyorum canın sıkkın
Aptallarla başın dertte
Yakınların bir bir gitti
Dostların azaldı
Yalnız yapyalnızsın
Yaklaşan gecende

Bak yanıbaşındayım yine
Ayaklarım ucunda geldim
Çıplak cırılçıplak senin
Yeni bir şiir. Seni kimsenin
Sevmediği gibi sevdim
Acının ilâcı bende

1976

II

Şiir cömert şiir
Hep çiçek kokuları gibi gelir
Ya da bir şişe rakı elinde
Bir su damarı gibi kopar
En kurak yerinde

Hep böyle dosttur kardeştir
Hasta mısın seninle
Yenik düşen senden yana
Mahpus isen
Özgürlüğün gibidir

1977

UR

Uğradım Sander'e
Zarf kâğıt aldım
Postaneden pul
Sana mektup yazdım

Olmadı anlatamadım
Çıktım boş ev aradım
Dolandım çarşı pazar
Vitrinlerin önünde
Yatak yorgan baktım
Çizme etek bluz
Yüzük seçtim
Oda takımı şu bu
Ne marangoz kaldı
Ne nalbur

Şimdi köklerim boşta
Al beni yetiştir
Güzelim saksılarında
Tutarsam sende tutar
Büyük ağaç olurum
Yüzünde gözünde açarım
Erir içimdeki ur

1978

SÜMÜKLÜ BÖCEK

Sevmem gürültüyü
Her türlüsünü sevmem
Ün denen patırdıyı da

Küçük sümüklü böcek
Taşır kabuğunu sırtında
Nemli sabahlarla kardeş
Can ciğer yeşil otlarla

Yaşar bir lokma bir hırka

1977

HAVA FİŞEĞİ

Yanar fırlar
Dağılır yukarılarda
Aydınlatır gökleri
Bir hava fişeği

Durur bakarlar
Ayakları yerde
Kırık kanatlarıyla
Kalabalıklar

Hava fişeği gibidir
Kimi yaşamlar
Dökülür yıldız yıldız
Sönerler bir bir
Kalır ışıkları gözlerde
Örtünür eski karanlıkları
Düştükleri topraklar

1979

HURİ
ile
SÜLEYMAN (*)

(*) «Huri ile Süleyman», 1956 yılında yazmaya başladığım bir öyküydü. Bizim Ferhad ile Şirin, Arzu ile Kamber v.b. gibi halk öykülerimize yeni bir öykü katabilmek umuduyla tasarlamıştım. Halk öyküleri gibi arada geçen olaylar düz yazı ile anlatılarak birbirine bağlanan şiirlerden oluşacaktı. İlk on sayfa ile kitabın bazı şiirlerini yazdıktan sonra, yazdıklarımın yine benim olarak kaldıklarını gördüm. Halk öykülerinin ise yüzlerce adsız şairin katkısıyle gelişmiş anonim bir anlatımdan gelen ayrı, kendine özgü bir tadı vardı. Ayrı bir gelenekten gelen bir şair olarak bu tada erişmek bana olanaksız göründü. Öykümü tamamlamaktan vazgeçtim. Kitabıma «Huri ile Süleyman» dan o çalışmadan kalan üç şiiri alıyorum.

ALDI ÂŞIK BİZİM DAĞLARI SÖYLEDİ...

Bir gün yolunuz düşer
Eteklerinde garip kalırsanız
Bir göğüs soluk alır yanınız sıra
Dağları duyarsınız

Bakının seslenin:
«Hey kim var orada?»
Parmak kalınlığında
Akan bir sudur hayıtlar zakkumlar arasında
Kayadan kayaya seken rüzgâr...

Bir göğüs soluk alır yanınız sıra
«Hey kim var orada?»
Derenin içinde bir mavzer sesi
Kaçan bir tavşan çalıdan çalıya
Bir şahin bir garip serçe katalar
Bir yılan kaldırmış başını pusuda

Vuran bir çift kaçak âşık yüreğidir
Bir erguvan kümesinin ardında
Karşıda cebelden açılan tarlada bir ölü
— Acep kim ola?
Bir kardeş ölüsüdür ağasının öldürdüğü
Bayırın altında yaklaşan candarmalar

Bu dağlar bizim dağlarımızdır
Ürüyen çoban köpekleri
Soğuk yıldızlarıyle geceleri
Verimsiz kır bayırları yanık ormanlar
Kardeş ölüleri kaçak âşıklarıyla

1959

ALDI ÂŞIK BİZİM KÖYLERİ SÖYLEDİ

Şoseden denizden ırak
Dargın bir çocuk gibi bayırda duran
Bizim köylerimizdir
Tohumlar gibi düşer
Bizim köylerimiz kayalara
Ardıçlar gibi büyür
Bizim köylerimiz
Solmuş bir resim gibidir
Eski bir yolculuktan kalan hatırda

Bizim köylerimiz dağda ovada öylece kalmışlardır.

Sırtlarında kundaklı çocuklarıyle tren yollarına inen kadınlarını; gözleri kır çiçekleri gibi ürkek bakan delikanlılarını; kasaba pazarlarında şaşkın şaşkın dolaşanlarını tanıyanlarımız bilenlerimiz yoktur.

Adları alidir, velidir, hasandır, hüseyindir; adları hacerdir, ayşedir, gülsümdür, huridir, süleymandır.

Adları talihsizdir, dertlidir, gariptir.

Ardıçlarla meşelerle bir arada büyür, sonra da solar, kurur giderler, ölümlerini duyan bilen olmaz.

Elleri ayakları kocaman, yüzeri gözleri ayçiçekleri gibi, günebakanlar gibi durur size bakarlar. Sonradan bu bakışlarını evinizde heybelerde kilimlerde bulur tanırsınız. Bir gün bu ürkek bakışları yanıbaşınızda üstünüzde duyarsanız selâmınızı esirgemeyin...

1959

ALDI HURİ SÖYLEDİ

Sev derdi bana
Bir ıshak kuşu
Öter durur gece karanlıkta
Avluda sakıza bir bülbül iner
Sev derdi bana

Havalandıkça önüm ardım sıra
Kuyruk sallayanlar sığırcık sürüleri karatavuklar
Bir kırlangıç hızla alçalır alçalır da
Sürünüp geçerken yanımdan kanatlarıyla
Bir ağaçkakan uzaklarda
Bir dala gaga vura vura
Sev derdi bana

Sev derdi bana
Katırtırnakları bayırdan bayıra
Keçiöldürenler erguvanlar lâdenler
Çobándüdükleri pamukluklar inci çiçekleri
Açar açar da dört yanımda
Sev derdi bana

Aşağıda dereden doğru
Gecenin içinde bir su ışıldar
Bir rüzgâr dolanır kavakların ucunda
İkindileri uzun uzun yağan yağmurlar
Düşen aylar vuran güneşler odama
Sev derdi bana

Bir kamyon ardında bir toz bir duman
Bir görünür bir kaybolur şosede
Bir bulut bir kova suyun üstünde durur
Bir ağaç çiçeklere donanır önüme çıkar da
Sev derdi bana

1959

İÇİNDEKİLER

TUFANDAN ÖNCE

Tufandan Önce	9
Halı	18
İzmir	25
Ben	29
Odaya Düşen Uçak	32
Ölü	35
Rüzgâr	36
Sonumuz Bu mu	37
Pir Sultan Apdal	38
Dost	39
Taşı Delen Buğday	40

İN

İn	45
İkili Bir Oyun	48
Lirikler	50
Ağustos	68
Mutluluk	69
Karşılaşma	70
Deniz	71
Oğlak Burcu	72
Keçi	73
Nar	74
Köprü	75
Damla	76

URLALI'LAR

Kuleli Bağ	79
İbrahim	80
Muhsin	81
Kaza	82

Hakkı 83
Kadir 84
Nuri 85
Yunus 86
Hüseyin 88
Adem 89
Binnaz 90
Eda'nın Düğünü 91
Arabacı Hasan ile Karısı Meryem 93
Avcı 94
Zeytin İşçileri 95
Dört Kollu Pişbirik 96
Gürel'lerin Bağında 98
Ceyhan 100

BOZKIRDA BİR ATLI

Bozkırda Bir Atlı 105
Kurtlar 107
İstasyon 108
Baraka 109
Akdiken 110
Karınca 111
Kirizmacılar 112
Çapa 113
Okumamış Biri 114
Gece 115
Karşılaşma 116
Serçeler 117
Çoban 118
Ağıl 119
Sığırtmaç 120
Dul 121
Dervişler 122
Bir Frikya Kabartmasındaki
Adsız Ere 123
Hamlet Gibi 124
Padişahın Atlıları 125
Taşlar 126
Kağnı 127
Sarnıçlar 129
Göç 131
Kim Olur Başka 134

Kerem 136
Aldı Tahir 137
Yusuf 138
Gözler 139
Ürgüp'te 140
Avanos'ta 141
Galip Usta 142
Kavak 143
Yazıt 144

KUMA YAZILI

Kuma Yazılıdır 147
Soyunuk 148
Sesler 149
Sestir Yiten 150
Biltmore Otelinde
Servis Merdiveni 151
Eski Sevi 152
Rüzgâr mı Sadece 153
Nerelerdesin Şimdi? 154
Aşkın Karıncaları 155
Diyapazon 156
Mazı 157
Marie 158
Sen Kızıl Karıncaların 159
Anılarla 160
Ay 161
Bir El Üstümüzde 162
Anlam 163
Bar 164
Yaz 165
İskele 166
Ağustos Üzümleri 167
Eylül 168
Bir Yaz Gecesi Öyküsü 169
İncir 170
Nar 171
Baba Evi 172
Yağmurdan Sonra 173
Bir Geziden Üç Fotoğraf 174
Bahçede 176
Ev Kaçkını Bir Çocuk 177

Ben Deme Sakın 179
Nirengi 182
Buğdaydan Öğrendim Şiiri 184
Atmaca 186
Daha Ne Kadar 187
Batık 188
Aksesuar Odası 189
Şadi'ye Ağıt 191
Maden 192
Güzel Ölüm 193
Ihlamur 194
Deniz Görünür 195

AÇ GÜNEŞ

Aç Güneş 199
Yitik Kalyon 207
Müzelerde Yolculuk 213
Kıyı 216
Ölü Kent 218
Delfi'de Bir Heykel 219
Aşk Geçer 220
Menfis 221
Afrikada İntihar 222
Koşu 223
Kuyu 225
Deniz Kıyısında 226
Ada 227
Bahar 228
Nisan 229
Deniz 230
Leylek Göçü 231
Pencere 232
Yaralı 233
Şiir 234
Ur 235
Sümüklü Böcek 236
Hava Fişeği 237
Huri ile Süleyman 239
Aldı Âşık Bizim Dağları Söyledi 240
Aldı Âşık Bizim Köyleri Söyledi 241
Aldı Huri Söyledi 242

BÜTÜN ŞİİRLERİ 1

NECATİ CUMALI

Şiir

Ey bu kuşkulu çağın
Güvensiz günlerin
Garip insanı
Bak yarattığın robotlar
İşini alıyor elinden fabrikalarda
Sıkıştırdın mı son vidasını
Taktın mı pilini
Parmak uzatıyor
Kapıyı gösteriyor sana!

ÖNEMLİ NOT:

Bu kitap basılı fiyatının üzerinde satılamaz.

450 Lira